

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2013 – 2014

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Veronika Němečková

Hlavní úkoly HZS ČR při živelních pohromách

Praha 2014

Vedoucí bakalářské práce: Doc. JUDr. Jan Brázda, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2013 – 2014

BACHELOR THESIS

Veronika Němečková

**Main tasks of Fire and Rescue department during
natural disasters**

Prague 2014

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Doc. JUDr. Jan Brázda, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 18.2.2014

Veronika Němečková

Poděkování

Chtěla bych poděkovat panu Doc. JUDr. Janu Brázdovi, Ph.D. za konzultace a vedení bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá hlavními úkoly Hasičského záchranného sboru při živelních pohromách. V teoretické části je popsána samotná historie Hasičského záchranného sboru, jednotlivé složky Integrovaného záchranného systému se zaměřením na plnění úkolů při mimořádných událostech a krizových situacích. Jsou zde také rozebírány jednotlivé mimořádné události se zaměřením na povodně. V praktické části je vyhodnocení dotazníkového šetření, které bylo zaměřeno na obyvatelstvo. Dotazník je situován do otázek týkajících se samotné činnosti a práce hasičů při povodních, co vůbec vykonávají pro obyvatele, popřípadě co by obyvatelé navrhovali zlepšit.

Klíčové pojmy

Hasičský záchranný sbor, hlavní úkoly hasičského záchranného sboru, Integrovaný záchranný systém, krizová situace, mimořádná událost, povodně.

Annotation

The purpose of this Bachelor thesis is to summarize the main tasks of Fire and Rescue Service during natural disasters. In the theoretical part is described the history of Fire and Rescue Service and the components of Integrated Rescue System, with special focus on the tasks accomplishment during emergency events and crisis. Emergency events connected with floods are also analyzed. Practical component is about the evaluation of a questionnaire focusing on inhabitants. The questionnaire contains questions about the activities and work of firefighters during the floods, how they help inhabitants and what inhabitants suggest to be improved.

Key words

Crisis situation, emergency event, Fire Rescue Service, Integrated rescue system, the floods, the main tasks of Fire Rescue Service.

OBSAH

ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST	9
1 HISTORIE POŽÁRNÍ OCHRANY	9
2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM.....	11
2.1 Základní složky integrovaného záchranného systému.....	12
2.1.1 Hasičský záchranný sbor České republiky	13
2.1.2 Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany.....	14
2.1.3 Zdravotnická záchranná služba, charakteristika a její úkoly	14
2.1.4 Policie České republiky, působnost a organizace.....	15
2.2 Hlavní úkoly HZS.....	16
2.3 Vzájemná spolupráce složek IZS.....	17
2.3.1 Komunikace, dělba činností, řízení a vedení, zpětná vazba	18
2.3.2 Výstroj a výzbroj, výměnné stáže.....	19
3 MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST A KRIZOVÁ SITUACE	21
3.1 Krizový plán	21
3.2 Krizové plánování, krizové řízení.....	22
3.3 Druhy mimořádných událostí a jejich stručná charakteristika	23
3.3.1 Přírodní mimořádné události	23
3.3.2 Mimořádné události způsobené lidským faktorem a havárie.....	24
3.3.3 Mimořádné události vyvolané činností člověka.....	24
3.3.4 Havárie	24
4 Povodně	26
4.1 Druhy povodní.....	26
4.2 Přirozené povodně	27
4.3 Zvláštní povodně	27
4.4 Povodně 2002	28
4.4.1 Ukazatel katastrofálních povodní v roce 2002.....	29
4.4.2 HZS 11 let po povodni	30
4.5 Havarijní plány.....	30
4.6 Povodňové plány.....	31

4.6.1	Obsah povodňového plánu	31
4.7	Protipovodňová opatření	32
4.7.1	Technická opatření a netechnická opatření	33
PRAKTICKÁ ČÁST		35
5	Výzkumné šetření	35
5.1	Metodika výzkumu	35
5.2	Cíle práce	36
5.3	Vzorek respondentů	36
5.4	Informovanost	40
5.5	Úloha HZS při povodních	44
5.6	Důvěryhodnost	50
5.7	Hodnocení práce	53
5.8	Návrh řešení	55
ZÁVĚR		57
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ		59
SEZNAM ZKRATEK		62
SEZNAM OBRÁZKŮ a GRAFŮ		63
SEZNAM PŘÍLOH		64

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá „Hlavními úkoly HZS ČR při živelních pohromách“. Téma mě oslovilo, protože HZS je organizace, jejímž posláním je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, ať se již jedná o živelné pohromy, průmyslové havárie či teroristické útoky. V předchozím studiu jsem již měla možnost psát absolventskou práci s tématem zaměřeným na Policii České republiky. Práce mi přinesla mnoho užitečných rad a užší pohled na tuto složku, jelikož v tomto oboru sama nepracuji. Proto si myslím, že i tato práce, kterou zaměřuji hlavně na HZS, a to z pohledu prostého občana a ne odborníka, mi může přinést úplně nový pohled a nové poznatky a zároveň zjištění o povědomí této složky u občanů.

Práce HZS je velmi záslužnou činností. Chtěla jsem prací zjistit, zda obyvatelé mají dostatečný přehled a znalosti o tom, jaká je činnost složek IZS při řešení mimořádných událostí živelného charakteru s hlavním zaměřením na povodně a zda jsou s úrovní prováděných činností právě při povodních v rámci této pomoci spokojeni.

To zjistím dotazníkem, který bude zaměřený na otázky týkající se právě činnosti HZS při povodních, které jsou považovány za nejzávažnější živelnou katastrofu, a to především svou četností. Zvláště v posledních letech, kdy je možné téměř pravidelně každoročně očekávat záplavy či povodně různého charakteru na jakémkoliv území republiky. Proto bych ráda zjistila úroveň informovanosti respondentů o HZS a to, mají-li v HZS důvěru, jakožto jedné z hlavních zasahujících složek. Dotazník bych ráda distribuovala na veřejných místech, jako jsou knihovny a infocentra. Také bych chtěla občany sama oslovovat a dotazník s nimi vyplnit, aby v případě jakýchkoliv nejasností mohla být zvolena ta nejlepší možná odpověď, což si myslím, že bude pro mé celkové vyhodnocení dotazníkového šetření nejvhodnější. Z odpovědí, které z dotazníku vyplynou, bych pak ráda vyhotovila grafy, ze kterých bude patrné, co obyvatelé vědí, nevědí, navrhují, postrádají a bude tak možné stanovit návrhy na řešení či zlepšení práce HZS při plnění úkolů při mimořádných událostech z pohledu obyvatel a ne odborníků pracujících ve složkách IZS.

TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE POŽÁRNÍ OCHRANY

Když poprvé lidé poznali oheň a začali ho užívat, nastala pro ně také nutnost umět oheň uhasit a samozřejmě i péče o to, aby požár vůbec nemohl vzniknout. Požár byl, je a vždy bude nepřítelem lidstva. Dříve byly domy stavěny v hradebním opevnění blízko sebe. Jejich střechy byly tvořeny slámou či dřevěnými šindeli a to v té době napomáhalo k šíření požáru z jednoho domu na druhý.

Ze strachu, že obyvatelé přijdou o všechno, začali bránit svůj majetek těmi nejrozmanitějšími způsoby. Již v pozdním středověku byla ve městech stanovena pravidla, jak zabránit požáru a jak proti ničivému účinku požárů postupovat. Začaly se vydávat požární řády, ve kterých byla na prvním místě stanovena pravidla, jak předcházet požárům. Tyto řády se postupem času stále vylepšovaly. První řád k hašení pro města zemská, městečka a dědiny markrabství moravského byl vydán 21. srpna 1751.

První český dobrovolný hasičský sbor byl založen v roce 1864 ve Velvarech na okrese Kladno, na Moravě pak v roce 1866 ve Velkém Meziříčí. Můžeme říci, že brzy po založení prvních hasičských sborů se začalo uvažovat o vytvoření nadřazené organizace, která by činnost hasičských sborů řídila. Tato myšlenka byla poprvé vyslovena na 1. sjezdu českého hasičstva v Brně v roce 1874, ale až v roce 1883 se povedlo dosáhnout souhlasu se založením „České ústřední jednoty hasičské moravskoslezských Dobrovolných sborů hasičských“. *„V době ustanovení měla 44 sborů a 1 418 členů, v roce 1892 začala vydávat svůj vlastní časopis „Ochrana hasičská“. V roce 1893 v ní bylo organizováno již 429 sborů se 14 850 členy. Mimo to existovalo ještě dalších 183 sborů, které u ní nebyly hlášeny“*¹

V organizaci hasičstva sehrálo významnou úlohu župní zřízení a dělení žup na okrsky. Dle nových ustanovení, která byla schválena na 9. sjezdu v roce 1893, bylo usneseno, že každý hasičský sbor se musí hlásit v příslušné župě a jejím prostřednictvím pak v ústřední jednotě, jinak ztratí nárok na podporu z hasičského fondu. Dále pak byl změněn název ústřední jednoty na „Česká ústřední jednotka hasičská pro Moravu a Slezsko“.

---

¹ DVOŘÁK, ROSTISLAV. HISTORIE SDH. *80 let založení hasičského sboru ve Vážanech*. [online]. [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: <http://vazany.cz/historie%20SDH.doc>

„Po vytvoření samostatné Československé republiky v roce 1918 byl po přípravných jednáních dne 21. října 1918 založen Svaz československého hasičstva, jeho složkami byly zemské hasičské jednoty v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku“.²

V roce 1948 došlo k reorganizaci hasičstva. 1.1.1949 došlo ke zřízení krajů a v rámci nových krajů byly zřízeny krajské hasičské výbory, ale organizace dobrovolných hasičských sborů zůstala zachována. Došlo jen k přejmenování na Místní jednotky.

Zákonem o požární ochraně číslo 62 z roku 1950 byla Národním výborům uložena péče o požární ochranu, což znamenalo, že se hasičské sbory staly jejich výkonným orgánem. Po konferenci Československého hasičstva, která se konala v roce 1952, došlo začátkem roku 1953 k přejmenování organizace na „Požární ochranu“ a z hasiče na požárníka.²

K další přeměně požární ochrany došlo s federativním uspořádáním státu. V roce 1968 byly vytvořeny dva národní svazy a to Český a Slovenský svaz požární ochrany. Jeho řídicím orgánem byl Ústřední výbor, kterému podléhaly krajské výbory. Krajským výborům podléhaly okresní výbory, pod kterými byly takzvané okrsky a ty dále řídily činnost jednot požární ochrany.

V roce 1993 se federativní uspořádání státu mění na dvě samostatné republiky. Ke změnám v řízení nedochází, pouze se vrací k původním názvům, z jednot požární ochrany jsou znovu hasičské sbory a z požárníka se opět stává hasič.

Nová právní úprava, která vstoupila v platnost 1. ledna 2001. Tato právní úprava znamenala zásadní změnu v postavení, působnosti a organizaci Hasičského záchranného sboru České republiky. V této souvislosti došlo také ke sloučení ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky s Hlavním úřadem civilní ochrany, a širokou oblast civilní ochrany tak dostali na starost hasiči.³

---

² DVOŘÁK, ROSTISLAV. HISTORIE SDH. *80 let založení hasičského sboru ve Vážanech*. [online]. [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: <http://vazany.cz/historie%20SDH.doc>

³ EXPOZICE POŽÁRNÍ OCHRANY VE ZBIROHU. *Historie profesionální požární ochrany v českých zemích*. [online]. © 2010 [cit. 2014-01-28]. dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/historicka-expozice-ve-zbirohu-historie-profesionalni-pozarni-ochrany-v-ceskych-zemich.aspx>

2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Hlavním právním dokumentem pro oblast ochrany obyvatelstva je zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. Tento zákon vymezuje integrovaný záchranný systém (dále jen IZS), stanoví složky IZS a jejich působnost, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávních celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích. Dále pak při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu (dále jen krizové stavy). Z hlediska ochrany obyvatelstva zákon objasňuje 2. Pojmy - „Ochrana obyvatelstva“ a „Zařízení civilní ochrany bez právní subjektivity“: Ochrana obyvatelstva je plnění úkolů civilní ochrany (čl. 61 Dodatkového protokolu I k Ženevským úmluvám z 12. Srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů), zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.⁴

Zařízení civilní ochrany bez právní subjektivity (Zařízení civilní ochrany) je součástí právnické osoby nebo obce, určené k ochraně obyvatelstva. Tvoří ji zaměstnanci nebo jiné osoby na základě dohody a věcné prostředky. Je ostatní složkou IZS.

Vznik integrovaného záchranného systému byl podmíněn zvyšujícím se počtem mimořádných událostí. Skládá se ze složek Policie České republiky, Hasičského záchranného sboru České republiky a Zdravotnické záchranné služby. V případě mimořádných událostí jsou tyto složky koordinovány krizovými štáby jednotlivých obcí, okresů a krajů. IZS představuje potenciál záchranných, pohotovostních, odborných a zvláštních služeb, orgánů a fyzických osob.⁵

Záchranné práce jsou činnosti k omezení nebo odvrácení těch rizik, které vzniknou mimořádnou událostí, vztahují se na záchranu života, zdraví, majetku a životního prostředí. Dále jsou to likvidační práce, které slouží k odstranění vzniklých následků, způsobených mimořádnou událostí. IZS bude používán v přípravě na vznik mimořádné události a tedy, když je potřeba současně provádět záchranné a likvidační

⁴ Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

⁵ SKALSKÁ, KVĚTOSLAVA, ZDENĚK HANUŠKA a MILAN DUBSKÝ. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86640-59-4.

práce dvěma nebo více složkami IZS. IZS je tedy účelovým a plošným využitím soustředných sil a prostředků, záchrana lidských životů, hmotných a duchovních statků společnosti a snižování následků při mimořádných událostech. Představuje celý komplex organizačních opatření s důrazem na řízení, technické a personální vybavení a vytvoření či sladění systému, spojení jak uvnitř jednotlivých systémů, tak i mezi nimi. V roční statistice událostí operačního střediska IZS v České republice (je zároveň operačním střediskem HZS České republiky) je za rok 2011 uvedeno 5 964 zásahů u událostí, vyvolaných negativním působením přírodních sil a jevů. Z celkového počtu 101 událostí v celé České republice tak události označené příznakem živelné katastrofy tvořily zhruba šest procent všech zásahů. V této ročence za rok 2011 je rovněž posouzena míra spolupráce složek IZS při společných zásazích, a to jak složek základních, tak i ostatních. Součinnost při řešení mimořádných události právě s policií je vykazovaná jednoznačně jako nejčastější. Ročenka uvádí, že spolupráce HZS a Policie České republiky byla prokázána v 59 procentech případů všech zásahů v celé České republice. Druhou nejčastější spoluprací vykazuje zdravotní záchranná služba, a to ve 20 procentech případů. Tento ukazatel je možné vztáhnout i na události, vyvolané negativním působením přírodních sil a jevů, tedy živelné katastrofy.

2.1 Základní složky integrovaného záchranného systému

Základní složky IZS se snaží zajistit nepřetržitou pohotovost. Jedná se o přijímání ohlášení o vzniku mimořádné události. Snaží se o její vyhodnocení a včasný zásah v místě, postiženém mimořádnou událostí. Z tohoto důvodu jsou po celém území České republiky rozmístěny síly a prostředky.⁶

Tento zákon definuje základní složky IZS takto:

- hasičský záchranný sbor České republiky;
- jednotky Požární Ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany;
- zdravotnická záchranná služba;
- policie České republiky.⁶

---

⁶ Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

2.1.1 Hasičský záchranný sbor České republiky

„Základním posláním Hasičského záchranného sboru České republiky je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, ať již se jedná o živelní pohromy, průmyslové havárie či teroristické útoky.“⁷

Od 1. ledna 2001 vznikla nová právní úprava. Touto změnou došlo ke sloučení Hlavního úřadu civilní ochrany s Hasičským záchranným sborem (dále jen HZS). To mělo za následek, že se hasiči stali nejdůležitějším subjektem v dané rozsáhlé problematice na území České republiky a k tomu jim byla dále svěřena problematika civilní ochrany. Tato změna je vynesla do vůdčí role IZS, jak na přípravách mimořádné a krizové situace, tak při provádění záchranných a likvidačních prací. Hasičský záchranný sbor České republiky se stal vůdčí silou IZS při slučování všech ostatních záchranných složek. Jedním z hlavních úkolů HZS je chránit životy a zdraví obyvatel a majetku před požáry, poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech. Rozsah úkolů je plněn za podmínek, které jsou stanoveny zvláštními právními předpisy. To znamená, že HZS spolupracuje při plnění svých úkolů se správními úřady a jinými správními orgány, právníky a fyzickými osobami, správními orgány s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty.

Hlavním bodem spolupráce je většinou stanovení práv a povinností při vzájemném poskytování informací a pomoci právě při mimořádných událostech, pokud tomu tedy nebrání ustanovení jiných právních předpisů nebo povinnost mlčenlivosti.

Odovědným orgánem za činnost HZS je Ministerstvo vnitra České republiky. Ministr vnitra jmenuje a odvolává generálního ředitele HZS, který stojí v čele generálního ředitelství HZS. Generální ředitelství je nejvyšším organizačním článkem HZS. Nižší celky pak tvoří Hasičské záchranné sbory krajů.⁸

Nejnižším článkem HZS jsou řadoví příslušníci ve služebním poměru a občanskí pracovníci v poměru pracovním. HZS disponuje také se vzdělávacími a účelovými zařízeními.

---

⁷ Zákon č. 238/2000 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.

⁸ SKALSKÁ, KVĚTOSLAVA, ZDENĚK HANUŠKA a MILAN DUBSKÝ. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86640-59-4.

2.1.2 Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

Jednotky požární ochrany se dělí na:

- jednotky hasičského záchranného sboru kraje;
- jednotky hasičského záchranného sboru podniku;
- jednotky sboru dobrovolných hasičů obce případně podnik.

Hlavním úkolem těchto jednotek je provádění záchranných prací při mimořádné události a živelných pohromách, a to především tím, že provádějí při zásahu záchranné a likvidační práce, zdolávají požáry a v neposlední řadě evakuují obyvatele a také značí oblasti, kde se vyskytují nebezpečné látky. Dalším úkolem při jejich činnosti je provádět dekontaminaci, varovat obyvatele a snažit se poskytnout humanitární pomoc a pokusit se zajistit podmínky nouzového přežití.⁹

Úkoly, činnosti, vybavení a organizační náležitosti upravuje vyhláška č. 247/2001 Sb. o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Z vyhlášky také plyne, že tyto jednotky mohou provádět jen takovou činnost, odpovídající jejímu přemístění a jejímu zařazení v plošném pokrytí ve vztahu k vnější zóně havarijního plánování a k havarijnímu plánu okresu. Jednotky požární ochrany nespolupracují pouze s Policií České republiky, ale také s dalšími orgány.

2.1.3 Zdravotnická záchranná služba, charakteristika a její úkoly

Nezbytnou součástí IZS je také zdravotnická záchranná služba, jejichž správním úřadem je Ministerstvo zdravotnictví. Je zřizována krajem. To znamená, že je kraj odpovědný jak za organizaci, tak zajištění činnosti záchranné služby ve svém územním obvodu. Zajišťují ji operační střediska, ty se snaží hovory vyhodnotit a na základě výzvy na lince 155 vysílají posádky záchranných vozidel. Jedním ze základních úkolů zdravotnické záchranné služby je zajistit poskytnutí neodkladné přednemocniční péče do 15 minut od přijetí tísňového volání. Zdravotnická záchranná služba zabezpečuje trvalou pohotovost a plošné pokrytí celé České republiky stejně jako je tomu u obou ostatních složek integrovaného záchranného systému.¹⁰

---

⁹ Vyhláška Ministerstva vnitra č.247/200 Sb. o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.

¹⁰ NOVÝ, PETR. *Zdravotnická záchranná služba - Novinky.cz* [online]. © 2003–2014 Borgis [cit. 2014-01-29]. Dostupné z: <http://tema.novinky.cz/zdravotnicka-zachranna-sluzba>

Zásah provádí následující výjezdové skupiny:

- rychlá lékařská pomoc (RLP) - složení řidič, lékař;
- rychlá zdravotnická pomoc (RZP) - řidič, záchranář, ležící pacient;
- letecká záchranná služba - složení pilot lékař a střední zdravotnický pracovník;
- lékařská služba první pomoci (LSPP) - složení lékař a řidič;
- doprava raněných, nemocných a rodiček (DRNR).¹¹

2.1.4 Policie České republiky, působnost a organizace

Policie České republiky je ozbrojený bezpečnostní sbor. Plní úkoly vnitřního pořádku a bezpečnosti, vymezené ústavními zákony, zákony a právními předpisy. Složka, která zajišťuje klid a bezpečnost občanů naší republiky, ochraňuje ústavní činitele, bojuje se zvýšenou kriminalitou, výrobou a prodejem drog.

Po roce 1990 se zvýšila nekontrolovatelná migrace obyvatelstva různých národností, jejichž zločinecké skupiny k nám přenesly svoji působnost i svá sídla. Vznikají i ozbrojené střety mezi jednotlivými skupinami. Svět je ohrožen mezinárodním terorismem. Pumové útoky se dějí nejen v USA, ale i v Evropě.

Policie České republiky byla zřízena podle zákona č.283/1991 Sb. o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů. V roce 2008 vyšel nový zákon o Policii České republiky a to zákon č.273/2008 Sb. o Policii České republiky, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2009.

Dle motto Policie České republiky „Pomáhat a chránit“ je hlavním úkolem služba veřejnosti, ale dále vykonává:

- chrání bezpečnost osob a majetku;
- spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku;
- odhaluje trestné činy;
- zajišťuje ochranu prezidentovi, Ústavnímu soudu, Parlamentu.

Úkolem Policie České republiky při mimořádné události je zajišťování podmínek pro záchranné práce, prováděné ostatními složkami IZS. Při velkých mimořádných událostech, jako jsou živelné pohromy, katastrofy nebo velké dopravní nehody se využije služeb pořádkové policie, letecké policie či potápěčské a kynologické složky.

Policie České republiky společně s městskou policií a dalšími ozbrojenými složkami zajišťuje veřejný pořádek a bezpečnost v oblasti, kde byl vyhlášen krizový

---

¹¹ PROCHÁZKOVÁ, DANA. *Bezpečnost a krizové řízení*. Vyd. 1. Police history. ISBN 80-864-7735-5.

stav. Zvyšuje dohled nad objekty zvláštního významu. Dále střeží úřady a zvyšuje kontrolu. Má zvýšený dohled na plynulost silničního provozu a zjišťuje důležité přístupové a odvozové cesty.¹²

V rámci živelných katastrof je prioritní činností: zajištění plynulé regulace dopravy především pro vozidla IZS a ostatních záchranářů, a také evakuovaných, za další informování o situaci. Tato činnost dle mého názoru vyplývá především z pozice policisty jako početně nejvíce zastoupeného ochránce pořádku a bezpečí, tedy někoho, na koho se obyvatelé obrací v případech, kdy potřebují pomoc nebo nutnost se o pomoci dozvědět. Třetím stěžejním úkolem policie je pak střežení objektů po evakuaci nebo objektů zasažených živelnou katastrofou.

2.2 Hlavní úkoly HZS

Hasičský záchranný sbor České republiky v současné době hraje důležitou roli v přípravách státu na mimořádné události, ať se již jedná o hrozby terorismu, průmyslových havárií nebo živelných katastrof. Hasiči mají také rozhodující podíl na provádění záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech. *„Hasičský záchranný sbor ČR je hlavním koordinátorem a jakousi páteří integrovaného záchranného systému, který v případě krize slučuje všechny záchranné složky“.*¹³

Hlavními úkoly jsou:

- hašení požárů;
- sjednocovat postupy ministerstev, krajů, obcí a firem v oblasti přípravy na mimořádné události, ochrany obyvatel a krizové řízení;
- usměrňovat IZS;
- zpracovávat dokumentace jako jsou havarijní, krizové a poplachové plány;
- organizovat pomoc do zahraničí;
- připravovat a organizovat cvičení;
- šířit výstrahy ČHMÚ – aktuální radarová data;
- předpovědní povodňová služba, distribuce až na úroveň obcí;

---

¹² SOUČEK, VLADIMÍR, EVA STAŇOVÁ, NICOLE MACHOVÁ, BENEDIKT VANGELI a KOLEKTIV. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení: modul G.* Praha, 2009, MV - Odbor bezpečnostní politiky.

¹³ EXPOZICE POŽÁRNÍ OCHRANY VE ZBIROHU. *Historie profesionální požární ochrany v českých zemích.* [online]. © 2010 [cit. 2014-01-28]. dostupné z : <http://www.hzscr.cz/clanek/historicka-expozice-ve-zbirohu-historie-profesionalni-pozarni-ochrany-v-ceskych-zemich.aspx>

- vysílat síly a prostředky k mimořádným událostem, moderní krajská operační střediska, propracovaný informační systém, automatizovaný systém řízení technologických procesů, ověřené poplachové plány;
- řídit a provádět záchranné a likvidační práce, důkladná odborná příprava, nezávislé komunikační prostředky, připravenost osob do činnosti ve štábech, dokumentace a technické vybavení.

Další úkoly spočívají v:

- varování obyvatel, jako je celostátní systém sirén s dálkovým ovládním, spolupráce s televizním vysíláním a rozhlasem, spolupráce s obcemi;
- přijímání tísňových volání – 112 a 150, moderní jednotná celostátní technologie, schopnost odbavit vysoký počet hovorů;
- koordinaci činnosti složek IZS;
  - úrovně (taktická, operační, strategická);
    - zapojení potřebných sil a prostředků a opatření orgánů v souladu s potřebami záchranných a likvidačních prací a ochrany obyvatelstva v souladu s příslušnými plány;
    - stanovení priorit zejména mezi různými místy zásahu;
    - zabezpečení materiálních a finančních podmínek;
    - zajištění návaznosti na krizové opatření;
  - ústřední koordinace záchranných a likvidačních prací;
    - ústřední poplachový plán;
- organizace spojení z postižených území a mezi krizovými štáby, veřejná síť, neveřejná síť, 2 radiokomunikační sítě, krizové telefony, hlášení krizových štábů;
- příjem zahraniční pomoci, materiální, záchranná a expertní.

2.3 Vzájemná spolupráce složek IZS

Pro správné zvládnutí mimořádných událostí a krizových situací tak, aby nedocházelo k dalším škodám či ztrátám, aby veškerá pomoc byla co nejefektivnější a aby dopad na obyvatele byl co nejmenší, je nutná kvalitní odborná příprava. Jen dobře připravený hasič, policista, potažmo každý záchranář může efektivně pomoci.

Trénovat, tedy odborně se připravovat, může každá složka IZS zvlášť. Je jasné, že každá složka má své specifické činnosti a musí je zvládat lépe, než všichni ostatní.

Od začátku vzniku Integrovaného záchranného systému se ale jednoznačně ukazuje, že především při řešení rozsáhlejších mimořádných událostí je přímo na místě nutná spolupráce jednotlivých složek. To je možné si nacvičit při společném výcviku nebo tématickém cvičení. Základním problémem celého IZS je špatná a časově náročná komunikace, vyhodnocení chyb cvičení. Odstranění těchto problémů spočívá v kontrolních prověřovacích cvičeních, vybavenost členů IZS a policistů, koordinaci velení a řešení simulací reálných případů, rozdělení konkrétních prací na místě, využití zpětné vazby při splnění úkolů nebo při zjištění překážek. Důležitá je především komunikace mezi složkami a co nejefektivnější spolupráce (dělba činností, řízení, vedení), součinnosti při řízení zásahu. Druhů cvičení IZS je několik, například živelné pohromy, šílený střelec, nástražný výbušný systém, modelové situace, simulované nehody (katastrofy, teroristické útoky).

2.3.1 Komunikace, dělba činností, řízení a vedení, zpětná vazba

Komunikace je nejčastěji zmiňovaný okruh pro potřebu zlepšení. Je možné jej posoudit ze strany používaných technologií, tedy jaké věcné prostředky zasahující policisté a příslušníci z ostatních složek používají. Zůstává otázkou, zda tyto prostředky jsou dostatečně kompatibilní pro bezproblémový přenos informací na místě zásahu mezi jednotlivými zasahujícími. Z rozhovorů s policisty i s dalšími zainteresovanými, kdy jsme se právě možnostem spojení věnovaly poměrně intenzivně, vyplynulo, že současné způsoby spojení považují za naprosto nedostatečné, ať už je to použití digitálních či analogových radiostanic, neprovázanost radiových kanálů pro komunikaci, komplikovaná komunikace s jednotlivými operačními středisky (prakticky nemožné se spojit s operačním střediskem jiné složky). Tím se zhoršuje vzájemná spolupráce v reálném čase a zasahující jsou často odkázáni pouze na přímou komunikaci mezi sebou bez použití jakýchkoliv technologií, což je hlavně při rozsáhlejších mimořádných událostí prakticky nemožné.

Dělba činností

I když by se zdálo, že činnosti jednotlivých složek jsou jasně dané, při společných zásazích je nutná bezprostřední spolupráce a zastupitelnost. Při mimořádných událostech většího charakteru, jako jsou právě živelné pohromy, je tedy pro co nejrychlejší a nejefektivnější zvládnutí následků nutné rozdělit činnosti na

jednotlivých úsecích, což opět navazuje na předchozí oblast, tedy komunikaci a spojení.

Řízení a vedení

V této oblasti opět můžeme použít jasné pravidlo pro IZS, tedy že na místě mimořádné události velí velitel té složky, která zde provádí převažující činnost. To je ale možné prakticky aplikovat při událostech menšího rozsahu, kdy je zcela jasné, co která složka právě vykonává a co ještě bude mít za úkoly. Události většího charakteru ale znemožňují toto přesněji určit a často tak zde chybí dominantní velící složka, která by koordinovala společný postup všech složek. Podle policistů jsou řešením štáby, kde by se koncentrovala veškerá velící činnost a kde by byli zastoupeni představitelé všech složek.

Zpětná vazba

Zpětná vazba je praktickým vyústěním všech předchozích oblastí. Zasahující se mohou domluvit, rozdělit si práci a říci si, kdo jim velí. Pro zvládnutí situace ale musí vědět, jak se daří zvládat plnění jejich úkolů a také úkolů ostatních kolegů tak, aby postup při společné likvidaci následků mimořádných událostí byl správný a efektivní.

2.3.2 Výstroj a výzbroj, výměnné stáže

Výstroj pro správné zvládnutí každé situace je pro všechny záchranáře nutná dostatečná a kvalitní výstroj a výzbroj. Ať už pro samotnou pomoc ostatním, tak i pro osobní ochranu zasahujících záchranářů.

Výměnné stáže

Sebelepší výcvik a cvičení ale mají často nejen omezenou kapacitu, ale hlavně pak omezenou četnost, obvykle kvůli ekonomickému hledisku. Jako nejvhodnější doplnění společné odborné přípravy se tak nabízejí výměnné stáže u ostatních složek IZS a to proto, že je tato forma odborné přípravy snadná z hlediska logistiky. Příslušníci se dostanou do přímého kontaktu s reálnými situacemi a mohli by si vyzkoušet a naučit se konkrétní postupy při všech typech událostí. Okruhy a činnosti, které by v rámci těchto stáží u ostatních složek IZS chtěli provádět - z odpovědí od příslušníků Policie České republiky vybírám:

- resuscitace;
- první pomoc, poskytování první pomoci;
- každý policista by se měl minimálně jednou týdně účastnit stáže u rychlé záchranné služby, měl by být proškolen hasiči, jak postupovat v případě požáru;
- zdravotní péče a výškové práce;
- taktika při požáru;
- prvotní úkony při požáru v různých situacích, kdy a jak zasahovat a jaké prostředky používat;
- seznámit se se základními činnostmi HZS a RZS, seznámit se s jejich vybavením a umět jej používat;
- hasiči i RZS by měli být zase proškoleni ze strany policejních instruktorů, jak postupovat v případech nástražného výbušného systému, šíleného střelce.

Pro dokreslení, jak vypadá společný výcvik v rámci odborné přípravy na zásah v rámci IZS, jsem v příloze použila fotodokumentaci z jednoho takového cvičení, poskytnutou od Hasičského záchranného sboru. Jednalo se o simulaci situace, kdy v jedné ze základních škol hrozí někdo uloženým nástražným výbušným systémem, tedy situací, kterou sami policisté několikrát zmínili jako dobré téma pro společné školení. Fotodokumentace ukazuje jednotlivé činnosti, které na místě policie a hasiči prováděli, tedy evakuaci žáků, jejich záchranu pomocí zásahové techniky a především pak vyhledávání nástražného výbušného systému s použitím vycvičených psů a speciálních pomůcek. Jedním z cílů cvičení bylo právě i prověření velení u zásahu tohoto typu, která připadlo na policisty.

3 MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST A KRIZOVÁ SITUACE

Česká republika je zemí s vysoce rozvinutým průmyslem, zemědělstvím, dopravou a službami v podmínkách hustě zalidněné a vysoce civilizované průmyslové krajiny. Na území České republiky je rozmístěna řada infrastruktur v podobě průmyslových aglomerací, dopravních uzlů, hydrologických zařízení, sítě potrubí a skladů plyných a kapalných hořlavých, toxických a výbušných látek. To vše vytváří rizika pro vznik mimořádných situací. Mimořádné události vznikají neočekávaně a dochází při nich k ohrožení zdraví a životu obyvatel a způsobují škody na majetku i životní prostředí. Naše legislativa definuje mimořádnou událost jako: „*škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací*“.¹⁴

Mimořádná událost je zvláštní situace, jako je živelná katastrofa, ekologická katastrofa, provozní havárie s únikem nebezpečných škodlivin, velká dopravní nehoda. Je to situace, která vyžaduje rychlé a rozsáhlé nasazení záchranných a likvidačních sil a prostředků. Zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (dále jen krizový zákon) však upravuje další důležitý pojem v oblasti krizového řízení a tím je „krizová situace“, který na pojem mimořádné události navazuje. Dle platného znění zmiňovaného zákona je krizová situace definována jako „*mimořádná událost při níž je vyhlášen stav nebezpečí nebo nouzový stav nebo stav ohrožení státu (dále jen „krizové stavy“)*“.¹⁵

3.1 Krizový plán

Krizový plán je plánovací dokument, používaný orgány krizového řízení. Jsou v něm určité strategické postupy a informace. Strategickými postupy je myšleno jak předcházet jevům, které například ohrožují. Je v něm uvedeno, jakými způsoby by měl být každý orgán či obyvatel připraven ke zvládnutí dopadů pohrom. Dále popisuje, jak má samotný zásah nebo obnova probíhat, aby došlo k co nejmenším ztrátám nebo škodám. Tyto plány se neustále opravují a upravují. S postupem doby a získáváním nových vědomostí a poznatků společně s vývojem nové techniky se krizové plány aktualizují.

---

¹⁴ § 2., odst. 2, písm. b), Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

¹⁵ Zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů.

Plány:

- povodňový plán;
- havarijní plán;
- dílčí plán obrany;
- operační plány;
- plán akceschopnosti orgánů města;
- plány spojení v rámci krizového řízení;
- plán materiálně technického zabezpečení činností;
- plán zdravotnického zabezpečení.

3.2 Krizové plánování, krizové řízení

Krizový plán zahrnuje souhrn opatření při řešení krizové situace. Krizový plán je zpracováván podle zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). Je koordinačním orgánem v přípravě na krizové stavy podle zákona č.240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů Ministerstvo vnitra.

Krizové řízení

Krizové řízení je souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů, které vyhodnocují bezpečnostní rizika, plánují, organizují, realizují a kontrolují činnosti, které souvisí s řešením krizové situace. Může být pojato jako obecný management, který je zaměřen na zvládnutí krizové situace ve společnosti.¹⁶

Vedoucím orgánem, který rozhoduje o přípravě krizového řízení je Vláda České republiky. Ta ukládá úkoly ostatním orgánům a zřizuje Ústřední krizový štáb jako svůj pracovní orgán pro řešení krizové situace. Veškeré řízení a koordinaci přítomných složek IZS, podílejících se na záchranných a likvidačních pracích provádí velitel zásahu. Velitel zásahu vyhlašuje podle potřeby stupeň poplachu podle poplachového plánu IZS. Kdo může být velitelem, stanoví zákon 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Pokud na místě není určen velitel zásahu, je automaticky velitelem

---

¹⁶ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY. *Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu*. In: Praha, 22.9.2009. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obrany-státu.aspx>

zásahu ten, čí činnost převažuje na účasti při záchranných a likvidačních činností při mimořádné události.¹⁷

3.3 Druhy mimořádných událostí a jejich stručná charakteristika

Mimořádné události dělíme na základě původu a typu na přírodní a antropogenní. Přírodní pohroma představuje následky procesu v atmosféře (ovzduší), biosféře (zemském povrchu), hydrosféře (moře, jezera a řeky) a litosféře (zemské kůře). Bývá to zpravidla velké, rychlé a nečekaně se objevující zpustošení, zkáza či škoda, způsobena živly. Živel je neovladatelný přírodní jev nebo přírodní síla, která mívá většinou ničivé účinky. Antropogenní katastrofa (havárie), vzniká činností člověka. Bývá nazývána průmyslovou havárií, provozní havárií, technickou havárií. Mezi tyto katastrofy patří srážky tankerů, zamoření pobřeží ropou, havárie ropných plošin, pády obrovských letadel nebo velkých železničních neštěstí.

3.3.1 Přírodní mimořádné události

Zvyšující se intenzita mimořádných událostí stále častěji zasahuje do života obyvatel této planety a týká se všech světadílů. Tornáda, která byla kdysi pouze doménou amerického světadílu a Karibiku se objevují i v Evropě. Klimatické změny jsou příčinou mnoha mimořádných událostí na území České republiky. Od začátku 21. století jsou to velké povodně a záplavy nejenom z tání sněhu, ale i po příválových a dlouhodobých deštích. Půda již nepřijme tolik napršené vody a dojde k vylití z koryt řek. Tyto přívaly nezadrží ani přehrady, dochází k protržení hrází rybníků, někdy i přehrad. Při těchto mimořádných událostech dochází k ničení vegetace, lidských obydlí, komunikací, k poškození zdraví a někdy i k úmrtí. V posledních letech se na našem území objevují i větrná tornáda, sněhové kalamity, při nichž dochází k milionovým škodám nejen v lesním hospodářství, ale i na obydlích, továrních halách, střeších škol, sportovních hal.

---

¹⁷ RICHTER, ROSTISLAV. *Výkladový slovník krizového řízení*. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-54-9.

3.3.2 Mimořádné události způsobené lidským faktorem a havárie

Tyto dva druhy mimořádných událostí jsou podstatně méně často zastoupené ve statistikách, než živelné katastrofy. To ovšem neznamená, že by byly podceňované. Je sice fakt, že například vichřice či záplavy hrozí nejen v Plzni či Plzeňském kraji nebo v celé republice podstatně častěji a reálněji. Nebezpečí, kterým obyvatele ohrožují ostatní dva druhy mimořádných havárií je nejen srovnatelné, v řadě případů vyšší, zvláště co se týká počtu obětí či materiálních škod. Především ze zkušeností ze světa je možné si představit, jaké následky mají v posledních letech například teroristické útoky, které se cíleně zaměřují na co největší skupiny lidí s cílem vyvolat chaos a co největší ztráty. I likvidace následků je pak náročnější, možná ne tak rozsahem, ale určitě důsledky, zvláště co se obětí týká. Stejně tak v případech havárií je riziko obrovské.

3.3.3 Mimořádné události vyvolané činností člověka

Antropogenní mimořádné události dělíme na události vyvolané úmyslným působením člověka, nebo na události, vyvolané působením člověka z nedbalosti. Od šedesátých let minulého století se po celém světě rozšířila hrozba teroristických útoků.

Na území naší republiky to byl výbuch trubkové bomby na Staroměstském náměstí, výhrůžky teroristického útoku na objekt rozhlasové stanice Svobodná Evropa, a několik výhrůžek o bombách. Ve světě nabývá stále větší množství teroristických útoků, ať už z náboženských nebo ideologických důvodů. Některé teroristické organizace se chtějí zviditelnit únosy letadel, lodí z mnoha sty cestujícími, výbuchy u zastupitelských úřadů, útoky na obchodní centra, sebevražedné útoky na vojáky zahraničních jednotek, kteří slouží v rozvojových zemích.

3.3.4 Havárie

Nejčastější havárie jsou havárie provozní. Ty ohrožují nejen majetek nebo životní prostředí, ale i zdraví a životy osob. Většinou se jedná o havárie v chemických provozech, kde jsou zvlášť nebezpečné záchranné a likvidační práce. Jsou to většinou obory průmyslové výroby, kde se používají nebezpečné látky a přípravky. Při úniku těchto látek může dojít k ohrožení osob nejen na pracovištích, ale i k ohrožení obyvatelstva v blízkém okolí této mimořádné události. K nejhorším účinkům těchto nebezpečných škodlivin patří hořlavost, toxicita a výbušnost.

Základním právním předpisem pro předcházení závažných havárií je zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. *„Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství a stanoví systém prevence závažných havárií pro objekty a zařízení, v nichž je umístěna vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek s cílem snížit pravděpodobnost vzniku a omezit následky závažných havárií na zdraví a životy lidí, hospodářská zvířata, životní prostředí a majetek v objektech a zařízeních a v jejich okolí.“*¹⁸

---

¹⁸ § 1, odst. 1, Zákon č. 59/2006 Sb. o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

4 POVODNĚ

Zákon číslo 254/2010 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), definuje v §64 povodeň jako „*Přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody. Povodní je stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod.*“¹⁹

4.1 Druhy povodní

Obrázek 1: Druhy povodní vyskytující se v ČR

Zdroj: Vlastní

¹⁹ § 64 odstavec 1, zákon č.254/2001 Sb.: o vodách a o změně některých zákonů.

4.2 Přírozené povodně

Tyto povodně způsobuje působení přírodních vlivů, jako například dešťů a tání sněhu. Bývají nejobvyklejším jevem.²⁰

Zimní a jarní povodně

Jsou způsobené táním sněhu a bývají často v kombinaci s dešťovými srážkami. Tento druh se vyskytuje převážně v podhorských tocích a postupuje dále do míst tekoucí řeky.²⁰

Letní povodně způsobené dlouhotrvajícími regionálními dešti

Tyto povodně způsobují většinou vznik povodní velkého rozsahu. Vyskytují se většinou na všech tocích a řekách s většími následky převážně na středních a větších tocích.²⁰

Letní povodně způsobené krátkodobými srážkami velké intenzity

Nejčastěji zasahují tyto povodně malá území a mohou se vyskytovat kdekoliv. Většinou mají rychlý průběh.²⁰

Zimní povodňové situace způsobené ledovými jevy

Tento druh se vyskytuje na úsecích toků náchylných k tvorbě ledových jevů. Vyskytuje se i při menších průtocích.²⁰

4.3 Zvláštní povodně

Zvláštní povodní se rozumí povodně vyvolané umělými vlivy. Bývají zapříčiněné porušením vodního díla jako je přehrada či hráz, která vzdouvá nebo akumuluje povrchové vody. Rozlišujeme tři základní typy těchto povodní a to podle charakteru situace, jenž se může při stavbě či provozu díla objevit:²¹

- „zvláštní povodeň typu 1 – vzniká protržením vodního díla;

²⁰ ČAMROVÁ, LENKA a JIŘINA JÍLKOVÁ. *Povodně jako průřezový problém státní politiky*. Vyd. 1. Praha: IEEP. ISBN 80-866-8409-1.

²¹ REKTOŘÍK, JAROSLAV a JAN ŠELEŠOVSKÝ. *Financování a kontrola jako důležité nástroje zvládnutí mimořádných událostí velkého rozsahu: referáty ze semináře konaného dne 10.11.2004 ve Smilovicích*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3621-4.

- *zvláštní povodeň typu 2 – vzniká poruchou hradicí konstrukce bezpečnostního zařízení, nebo výpustních zařízení vodního díla;*
- *zvláštní povodeň typu 3 – vzniká nouzovým řešením kritické situace ohrožující bezpečnost vodního díla prostřednictvím nezbytného mimořádného vypuštění vody z vodního díla.“²²*

4.4 Povodně 2002

V roce 2002 zasáhly Českou republiku nejničivější povodně od Velké povodně v roce 1845. Při povodních lidé přišli nejen o svůj majetek, ale někteří i o život.

Ve dnech 6. a 7. srpna začala tlaková níže postihovat nejdříve jižní Čechy. Silné srážky způsobily rozvodnění řek, déšť naplnil hladiny rybníků, které začaly přetékat. 8. srpna zejména Malše v Českých Budějovicích zaplavila jihočeská města. Vltava v Praze přesáhla průtok 1000 m³/s.

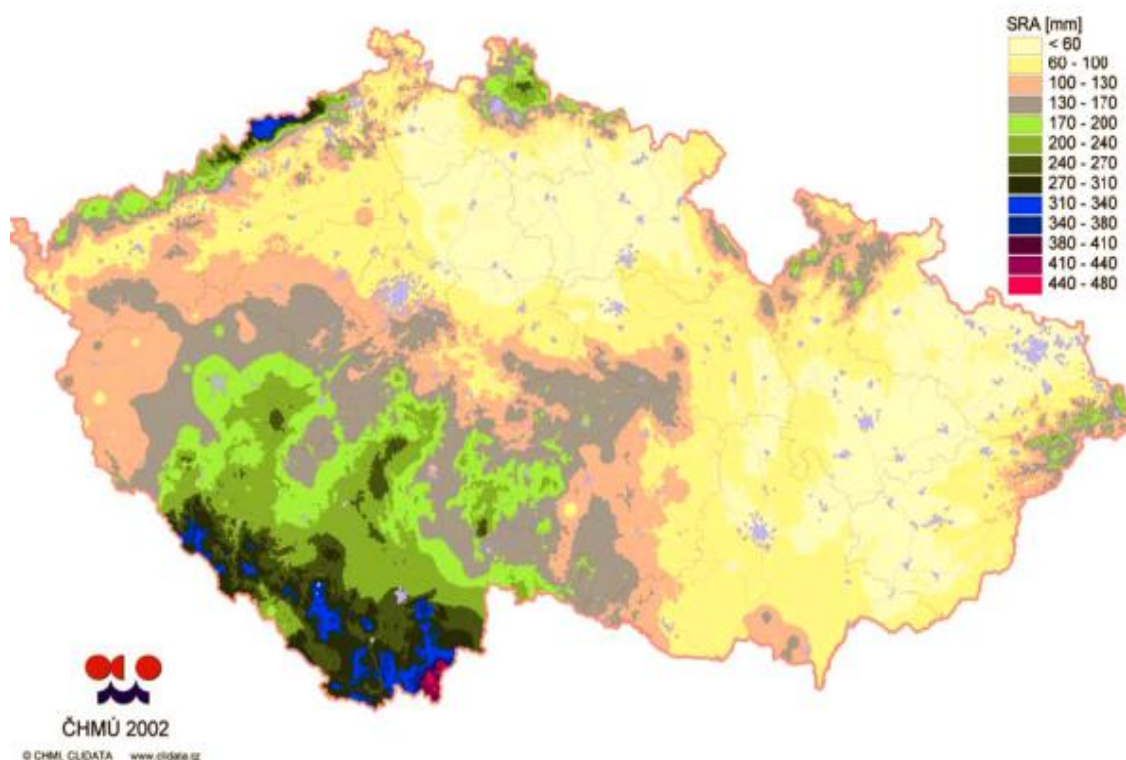
Druhá vlna srážek nastala 12. srpna, kdy se opět vydatně rozpršelo. Tato vlna zasáhla už i severní, západní a střední Čechy. Byl vyhlášen stav nouze a to prakticky na celém území. Již přesycená půda a plná koryta řek neunesla další příjem srážek. Nastal velmi rychlý vzestup všech toků a následné rozvodnění. Prakticky ve všech sledovaných profilech se zaznamenaly nejvyšší vodní stavy a průtoky.²³

V týdnu od 12. do 18. srpna tak část Česka postihla pětisetletá letá až tisíciletá povodeň. Nejvíce byla postižena Vltava se svým povodím, později dolní tok Labe a okrajově také toky v povodí Ohře a povodí Dyje.“²³

²² ZVLÁŠTNÍ POVODNĚ. [online]. [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: http://www.pod.cz/povodnovy_plan/PP-A6/PP-A6-3.htm

²³ POVODNĚ 2002 NA PLZEŇSKU. *Počasí v krizových dnech*. [online]. © 2014 Charita Česká republika [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: <http://www.dchp.cz/aktualne/clanky/povodne-2002/>

Obrázek 2 : Úhrn srážek za období od 6. do 13. Srpna 2002 v mm ²⁴

Zdroj²⁴

4.4.1 Ukazatel katastrofálních povodní v roce 2002

• počet postižených okresů	43
• počet zasahujících hasičů celkem	24 179
z toho profesionálních	5 135
z toho dobrovolných	19 044
• počet evakuovaných osob	123 200
• počet zachráněných osob	3 374

²⁴ ŠOLC, J. D 7 POVODNĚ – 2002- Obr. D7.2 Úhrn srážek 6.–13. srpna 2002 v mm. [online]. © Magistrát hl. m. Prahy 2003 [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: http://envis.praha-mesto.cz/rocenky/pr_02/d7.htm

4.4.2 HZS 11 let po povodni

Klady

- moderní záchranný sbor (10 000 osob);
- rozsáhlá síť SDH (80 000 členů)
- moderní vybavení;
- rozsáhlá logistika;
- kvalitní a prověřená logistika;
- značné zkušenosti z mimořádných událostí v České republice i v zahraničí.

Zápory

- omezování rozpočtových zdrojů (pravidelných, mimořádných);
- nebezpečí nutnosti propuštění až 3000 příslušníků;
- provozní výdaje i investice na minimum;
- zkušenosti příslušníci odcházejí, historické zkušenosti se vytrácejí.

Katastrofy posouvají HZS vpřed a jejich úspěšné zvládnutí má příznivý vliv na jejich rozvoj.

4.5 Havarijní plány

Při mimořádných událostech a krizových situacích musíme mít vždy nejpřesnější informace o místě a okolí mimořádné události, o zdrojích, potřebných pro záchranu obyvatel a majetku, o objektech, kontaktech a institucích. Jsou to informace, vycházející z historických analýz mimořádných událostí (stoleté vody), odborných výpočtů, klasifikací apod., s jejichž pomocí můžeme předejít zbytečným ztrátám na životech a ztrátám obyvatel. Zamezíme tím také rozšíření a zesílení mimořádných událostí do okolí. Tyto analýzy a zkušenosti je třeba zdokumentovat a využívat jako informační zdroj při provádění záchranných prací. Jedná se zejména o havarijní plány integrovaného záchranného systému. Havarijní plán je dokumentem, který představuje souhrn opatření k provádění záchranných a likvidačních prací při vzniku mimořádné události nebo krizové situace. Problematiku zpracování havarijních plánů řeší zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů. V případě specifického druhu mimořádných událostí, jako například havárie s výskytem nebezpečných látek, havarijní znečištění podzemních povrchových vod, havárie zdroje

ionizujícího záření apod., upravuje problematiku i jiné právní předpisy s ohledem na danou situaci jako například zákon č. 59/2006 Sb. o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně některých zákonů.

Havarijní plány dělíme na:

- havarijní plán krajů;
- vnější havarijní plány pro území v tzv. zóně havarijního plánování stanovené kolem objektu, který je nositelem určitého nebezpečí vzniku havárie;
- vnitřní havarijní plány právnické osoby pro území svého podniku s nebezpečnou látkou, přípravkem nebo zdrojem ionizujícího záření.

4.6 Povodňové plány

„Povodňové plány obsahují potřebné údaje pro ochranu před povodněmi určitého objektu, obce, uceleného povodí nebo jiného územního celku.“²⁵

Tyto plány obecně obsahují:

- *způsob zajištění včasných a spolehlivých informací o vývoji povodně;*
- *možnosti ovlivnění odtokového režimu;*
- *organizaci a přípravu zabezpečovacích prací;*
- *způsob zajištění včasné aktivizace povodňových orgánů;*
- *zabezpečení hlásné a hlídkové služby a ochrany objektů;*
- *připravu a organizaci záchranných prací;*
- *zajištění povodní narušených základních funkcí v objektech a území;*
- *stanovené směrodatné limity stupňů povodňové aktivity.²⁶*

4.6.1 Obsah povodňového plánu

Věcná část zahrnuje údaje pro zajištění ochrany před povodněmi určitého objektu, obce, uceleného povodí nebo jiného územního celku. Také obsahuje směrodatné limity pro vyhlášení stupňů povodňové aktivity.

---

²⁵ TITULNÍ LIST DPP ČR. *Povodňový plán České republiky - Úvod*. [online]. © 2006 - 2014 MŽP ČR [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: http://www.dppcr.cz/html_pub/

²⁶ VALÁŠEK, JARMIL a FRANTIŠEK KOVÁŘÍK. *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích: účelová publikace pro krizové řízení*. Vyd. 1. Praha, 2008. ISBN 978-80-86640-93-8.

Organizační část obsahuje jmenné seznamy, adresy a způsob spojení účastníků ochrany před povodněmi včetně organizace hlásné a hlídkové služby.

V grafické části nalezneme zpravidla mapy nebo plány, na kterých jsou zakresleny zejména záplavová území, evakuační trasy a místa soustředění, hlásné profily, informační místa.²⁷

4.7 Protipovodňová opatření

Cílem v oblasti protipovodňového opatření je na prvním místě ochrana obydlí v kombinaci se zajištěním dobrého ekologického stavu vod. Tato ochrana však nikdy nebude absolutní. Je možné vhodnou kombinací těchto opatření zamezit či zpomalit ničivost povodňové vlny.

Jako doplněk k tomu aby protipovodňová opatření vykonávala správnou funkčnost či efektivitu je zapotřebí úzká provázanost, a to mezi prevencí, ochranou, připraveností a v neposlední řadě také záchrannými systémy.

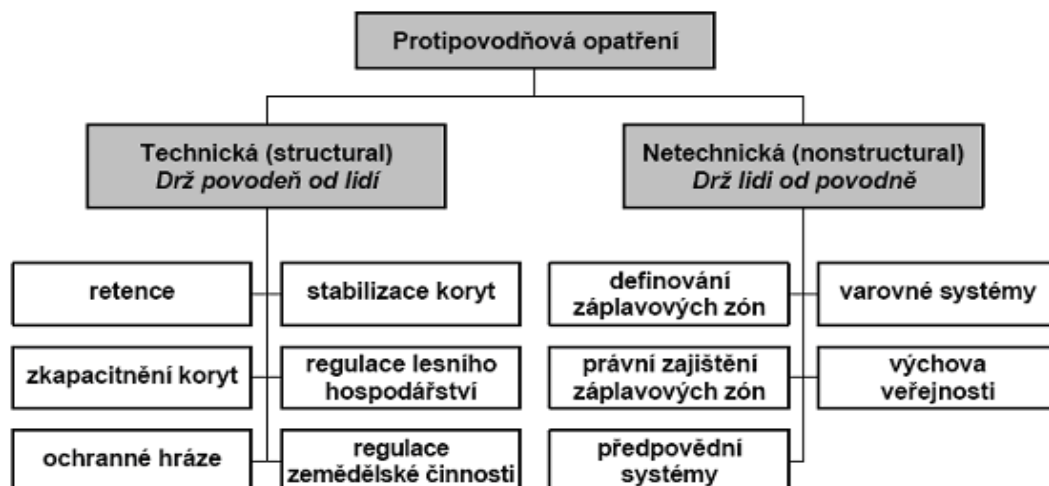
Příkladem pro preventivní opatření lze uvést využití map a plánů záplavových území, prostřednictvím kterých lze dosáhnout vhodného postavení nových staveb, čímž se sníží riziko zaplavení v případě povodní. Mezi opatření se řadí budování ochranných hrází podél toků. Dále je velmi důležitá informovanost obyvatel. Jde například o informační systém, jako jsou sirény, webové portály, díky nimž se obyvatelé dozví nejdůležitější informace. Za zmínku stojí také záchranný systém, kterým je organizační část povodňových plánů města.²⁸

---

²⁷ TITULNÍ LIST DPP ČR. *Povodňový plán České republiky - Úvod*. [online]. © 2006 - 2014 MŽP ČR. [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: http://www.dppcr.cz/html_pub/

²⁸ MOŽNOSTI ŘEŠENÍ POVODŇOVÝCH SITUACÍ V ČESKO-SLOVENSKÉM PŘÍHRANIČÍ. *Protipovodňová opatření*. [online]. © 2012 Možnosti řešení povodňových situací v Česko-slovenském příhraničí. [cit. 2014-02-13]. Dostupné z: <http://www.cs-povodne.eu/Protipovodnova-ochrana-a-povodne/Protipovodnova-opatreni>

Obrázek 3 : Klasifikace protipovodňových opatření ²⁹

Zdroj³⁰

4.7.1 Technická opatření a netechnická opatření

Tato opatření se snaží hlavně minimalizovat účinky povodně tím, že zachytí alespoň části povodňového objemu a zamezí či se pokusí snížit kulminační průtok nebo povodňový rozliv.

Příkladem technického opatření mohou být retenční nádrže, zkapacitňování koryt, takzvané opevňování, výstavba ochranných hrází, bagrování, opravy břehů hrázky, narovnání toku, vkládání splávků do toků a další. Nezbytným doplněním systému technických protipovodňových opatření jsou opatření přírodě blízká. Jejich úkolem je snížit odtok vody z území a zadržet více dešťové vody v místě dopadu. U těchto opatření je důležité, aby se zajistily pozemky, na nichž budou opatření budovány. Z tohoto důvodu je nutná spolupráce správců povodí s obcemi a to třeba formou dohody o využití obecních pozemků. Pod přírodě blízká opatření patří poldry včetně rozlivů na louky, zatravnění, zalesnění, revitalizace, dohoda se zemědělci v rámci osevních postupů, realizace terénních vln na polích pro změnu odtoku. ³⁰

²⁹ ČERMÁKOVÁ, LENKA a JIŘINA JÍLKOVÁ. *Povodňové škody a nástroje k jejich snížení*: Institut pro ekonomickou a ekologickou politiku při FNH VŠE. 1 vydání. Praha, 2006, 214 s. ISBN 80-86684-35-0.

³⁰ PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ. *Možnosti financování studie*. Katedra hydromeliorací a krajinného inženýrství, FSV ČVUT v Praze D26PEU - Projekty podporované z prostředků EU. Dostupné z: http://k126.fsv.cvut.cz/predmety/d26euf/euf_ukazka-4.pdf

Netechnická opatření

- „definování záplavových zón, jejich právní zajištění;
- předpovědní a varovné systémy;
- výchova veřejnosti k odpovědnému chování při povodňových rizikových situacích.“

31

---

³¹ MOŽNOSTI ŘEŠENÍ POVODŇOVÝCH SITUACÍ V ČESKO-SLOVENSKÉM PŘÍHRANIČÍ. *Protipovodňová opatření*. [online]. © 2012 Možnosti řešení povodňových situací v Česko-slovenském příhraničí. [cit. 2014-02-13]. Dostupné z: <http://www.cs-povodne.eu/Protipovodnova-ochrana-a-povodne/Protipovodnova-opatreni>

PRAKTICKÁ ČÁST

5 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

V rámci praktické části této práce bude hlavním úkolem zjistit, jaký je názor běžné veřejnosti na hlavní úkoly Hasičského záchranného sboru ČR při živelných katastrofách. Tento názor bude zjištěn z výsledku dotazníkového šetření, zaměřeného především na činnost HZS při povodních, které jsou považovány za nejzávažnější živelnou katastrofu, především svou četností a to zvláště v posledních letech, kdy je možné téměř pravidelně každoročně očekávat záplavy či povodně různého charakteru na jakémkoliv území republiky. Tomu odpovídá i zaměření jedné ze svých činností Hasičského záchranného sboru ČR. Dotazníkové šetření bude zkoumat toto zaměření z druhé strany, tedy povědomí o hlavních úkolech hasičů při povodních z pohledu běžného obyvatele.

5.1 Metodika výzkumu

Výzkum byl veden dotazníkovým šetřením, přičemž dotazník byl vytvořen přímo pro účely této práce. Je tvořen celkem 29 otázkami, které jsou z převážné části koncipované jako zavřené, tedy nabízí možnosti odpovědí. V menší míře jsou rovněž součástí tohoto dotazníku otevřené otázky. Mají za úkol dovysvětlit, případně upřesnit předchozí otázku či otázky.

Samotný dotazník v první fázi zkoumá, jaký vzorek respondentů se při výzkumném šetření podařilo obsáhnout. Otázky jsou tak zaměřeny na profil odpovídajícího, s ohledem na zachování jeho anonymity. V dalších částech se už dotazník zabývá konkrétními oblastmi práce HZS při povodních od základních činností a jejich důležitosti přes otázky důvěryhodnosti z pohledu občanů či samotné hodnocení jejich práce.

Jako respondenti jsou zvoleni běžní obyvatelé, tedy okruh lidí, které je možné považovat za nezúčastněné při záchranných a likvidačních pracích během řešení mimořádných událostí. Dotazník nebyl distribuován na žádné služebny či stanice složek integrovaného záchranného systému. Tím je zachován základní ukazatel výzkumného šetření, tedy pohled laické veřejnosti na hlavní úkoly HZS při mimořádných událostech živelného charakteru. Respondenti byli voleni náhodným

výběrem na území Plzeňského kraje, konkrétněji přímo na území města Plzeň v běžném kontaktu na ulicích či jiných veřejných místech. Stejně tak v několika menších městech a obcích v blízkosti města Plzně. Využita byla i možnost ponechání dotazníku pro vyplnění ve dvou veřejných knihovnách a jednom infocentru.

Výzkum pak byl následně veden detailním rozbořem každé otázky, kdy bylo zjišťováno nejen to, kolik respondentů odpovědělo určitým způsobem, ale především v každé kapitole zároveň s rozbořem, proč bylo takto odpovídáno. U otázek, kde pro lepší pochopení výsledku odpovědi bude možné vytvořit infografiku například formou grafů či tabulek byla využita i tato možnost. Z dílčích výsledků jednotlivých oblastí dotazníku pak byl v závěru práce nejen shrnutý výsledek samotného šetření. Pokud se některá z oblastí ukáže jako nedostatečná, či odpovědi respondentů budou přímo směřovat ke změně zaměření či úrovně řešení hlavních úkolů HZS při povodních.

5.2 Cíle práce

Výsledek dotazníkového šetření měl zjistit pohled laické veřejnosti na dané téma. Jako hlavní cíle je možné stanovit, zda obyvatelé mají dostatečný přehled a znalosti o tom, jaká je činnost složek IZS při řešení mimořádných události živelného charakteru a zda jsou s úrovní prováděných činností v rámci této pomoci spokojeni. Dotazník dále zkoumá pohled respondentů i na úroveň odborné přípravy či důvěru ze strany postižených živelnými pohromami, vybavení zasahujících složek, jejich ohodnocení a také návrhy na možné zlepšení. Odpovědi na hlavní cíle pak mají přinést návrhy na zvýšení efektivnosti při plnění hlavních úkolů HZS při událostech tohoto typu.

5.3 Vzorek respondentů

Úvodní část dotazníku zkoumá získaný vzorek odpovídajících na připravené otázky. Ty tak měly ukázat, že dotazník v dalších částech je možné považovat za průkazný. Otázky byly zaměřené na získání přehledu o profilu odpovídajících se záměrem zjistit, zda jsou tito respondenti schopní pro účely dotazníkového šetření vypovídajícím vzorkem obyvatelstva daného území. Systém výběru respondentů byl zcela náhodný a anonymní, záležel pouze na ochotě dotázaných odpovídat. U každé otázky byla možnost vysvětlení záměru dotazu ihned vedoucím dotazníkového šetření. Tato možnost nebyla pouze u volně ložených dotazníků ve veřejných knihovnách a

infocentru, kdy vedoucího dotazníkového šetření nahradil personál těchto institucí. Ten byl ale spíše nezúčastněný, respondenti tak byli odkázáni pouze na sebe v ohledu pochopení záměru otázek. Na každém místě bylo zanecháno 100 ks dotazníků, přičemž zpět vyplněných bylo vybráno celkem 42. Na veřejných místech, kde dotazník distribuoval přímo vedoucí dotazníkového šetření a kdy jej zároveň s respondenty vyplňoval, bylo takto získáno 87 zodpovězených dotazníků. Celkem je tak výsledek výzkumu složený ze 129 respondentů. V přímém kontaktu vedoucího dotazníkového šetření s respondenty bylo úvodním vysvětlením záměru a dotazem vyloučeno, že by kdokoliv z dotázaných, ochotných odpovídat, byl příslušníkem Hasičského záchranného sboru ČR či jiné základní složky IZS. Osoby, považované za profesionální záchranáře, tak netvoří žádnou část tohoto vzorku. Není možné vyloučit, že by někdo z profesionálních záchranářů, tedy příslušníků a členů základních složek IZS, odpověděl na některý z volně přístupných dotazníků na veřejných místech. I přesto je možné uvést, že základní typ vzorku respondentů, tedy laická veřejnost, byl zachován a prokázán. Zvolený vzorek je tedy vhodný pro záměry dotazníkového šetření. Pro další část výzkumu bude pro vypovídající hodnotu závěrů otázek používáno procentuálního vyjádření z celkového počtu odpovědí.

Z výsledků prvních tří otázek vychází, že převažující část odpovídajících tvořili muži, celkem jich bylo 59 procent ze všech vyplněných dotazníků. Průměrný věk pak byl vypočítán na 36 let a jako nejčastější úroveň nejvyššího dosaženého vzdělání bylo uvedeno středoškolské, celkem ve 46 procentech. Osm procent dotázaných uvedlo vyšší odborné vzdělání, deset procent vysokoškolské, třicet čtyři procent dotázaných vybralo odpověď odborné učiliště, jedno procento základní vzdělání a jedno procento zvolilo možnost jinou, ale bez upřesnění. Tento výsledek má pouze konstatovat, že přiměřeně kopíruje skladbu obyvatel na území Plzeňského kraje a přibližné úrovně dosaženého vzdělání. Výsledek potvrzuje, že zvolený vzorek respondentů je dostatečně vypovídající pro účely tohoto šetření.

Otázka číslo čtyři se zaměřila na místo, odkud respondenti pocházejí. Nabídnuto bylo celkem šest možností, od obce do 500 obyvatel až po město nad 100 tisíc obyvatel. Smyslem této otázky bylo zjistit, zda vzorek respondentů nespadá do jediné aglomerace. Z výsledků je možné konstatovat, že byl dle očekávání rozložen do všech šesti možností. Převažující byla poslední možnost, tedy město nad 100 tisíc obyvatel. I přesto, že v České republice je podle Českého statistického úřadu celkem 6253 obcí, tedy samosprávných územních celků, z toho je 602 měst (údaj z roku 2013), pouze šest měst v ČR uvádí vyšší počet obyvatel než je 100 tisíc. I tak je možné

převažující možnost považovat za odpovídající, vzhledem k tomu, že šetření bylo ve větší části vedeno právě ve městě Plzeň, tedy ve městě s počtem obyvatel téměř 170 tisíc. Druhý největší počet respondentů zvolil jednu ze tří možností obec do 500, 1500 či 3000 obyvatel, což odpovídá skladbě měst a obcí v okolí Plzně.

V pořadí pátá a šestá otázka měla za úkol zjistit, zda odpovídající mají alespoň minimální povědomí o fungování záchranného integrovaného systému v ČR, který tvoří páteř záchranných a likvidačních prací na celém území republiky a zajišťuje prakticky celou oblast bezpečnosti obyvatel. Předpoklad, že naprostá většina dotázaných bude vědět, co znamená pojem IZS, tedy integrovaný záchranný systém, byl správný. Nebylo požadováno znát přesnou definici dle znění zákona či podrobné vysvětlení fungování IZS, otázka směřovala pouze ke znalosti pojmu. Celkem 92 procent dotázaných uvedlo odpověď ano, osm procent pak nejsem si jistý, často s ústním vysvětlením, že by se mělo asi jednat o hasiče, policii a záchrannou službu. Nikdo z dotázaných nezvolil možnost ne. Zcela stoprocentní pak byla odpověď na následující otázku, zda Hasičský záchranný sbor ČR patří mezi základní složky IZS. Všichni dotázaní odpověděli ano. Opět nebylo smyslem zjišťovat konkrétní definici ze zákona o rozdělení složek IZS na hlavní a ostatní. Těmito dvěma dotazy bylo zjištěno, že naprostá většina vzorku respondentů ví o účasti hasičů v rámci IZS, tedy ví, že hasiči jsou jedním z hlavních článků při řešení následků mimořádných událostí.

K ucelení profilu výzkumného vzorku sloužila i sedmá a osmá otázka. Ta zkoumala postavení respondentů k mimořádným událostem živelného charakteru. Konkrétně řešila, zda dotázaní byli nějakým způsobem účastníky povodní, dále jakým způsobem. Otázka, zda se někdy setkali přímo s následky povodní či záplav, odpovědělo 87 procent dotázaných, že ano, pouze 13 procent zvolilo odpověď ne. Tento výsledek s největší pravděpodobností nekorresponduje s odhadem na celé území republiky, protože je výzkum zaměřený na oblast Plzně a okolí, je i tento údaj vypovídající. Právě území Plzně a okolí bylo několikrát přímo zasaženo velmi závažnými povodněmi a záplavami. To je dle mého názoru důvodem, proč tak vysoké procento dotázaných připustilo, že se přímo setkali s následky povodní. Pro zjištění jejich konkrétní pozice při těchto událostech byly respondentům nabídnuty následující možnosti:

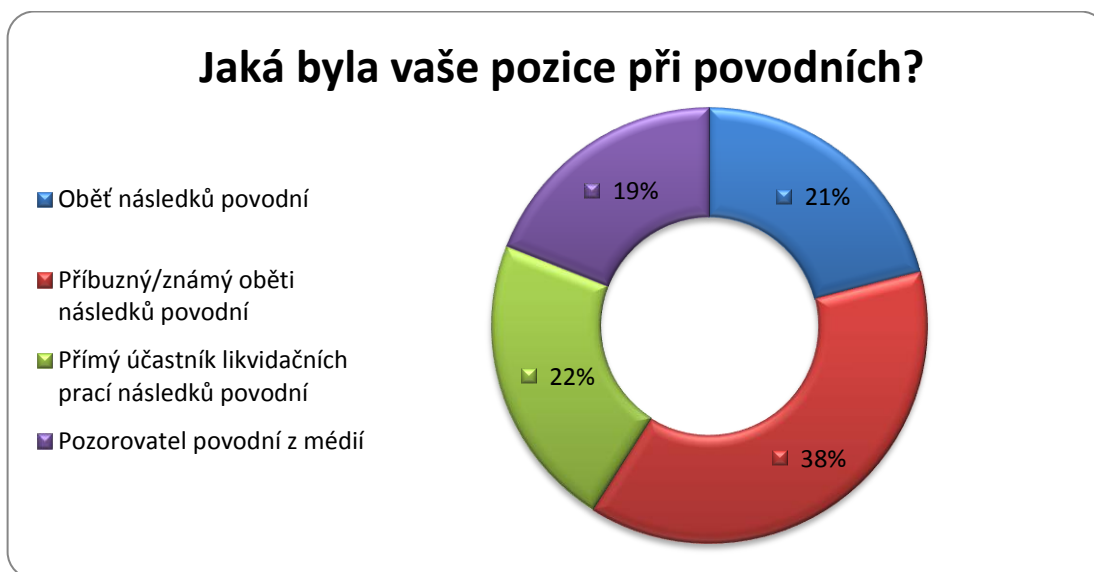
- oběť následků povodní;
- příbuzný/známý oběti následků povodní;
- přímý účastník likvidačních prací následků povodní;
- pozorovatel povodní z médií.

Za oběť následků povodní je pro účely dotazníku považován i ten, který utrpěl movitou či citovou ztrátu. Tedy každý, komu voda něco poškodila, či něčemu zamezila.

To bylo vysvětleno respondentům i při pokládání této otázky. Druhá možnost byla nabídnuta z důvodu, že být příbuzným či známým někoho, kdo je poškozen či jinak zasažen povodněmi, může být výrazným zásahem do jeho života. A to jak z nutnosti či vlastní nabídky pomoci postiženým povodněmi nebo jen morálním zjištěním, jak snadné je stát se obětí povodní. Trauma z následků povodní se tak velmi snadno může přenášet v linií příbuzných a známých i velmi daleko. Za přímého účastníka likvidačních prací je možné považovat nejen například členy ostatních složek IZS, tedy různých humanitárních a ostatních organizací a institucí, ale i množství dobrovolníků, kteří sami nabízejí pomoc při zmírnění následků živelných katastrof. A to nabídkou kdekoliv, nebo i právě příbuzným či známým. Za pozorovatele povodní z médií je pak možné považovat všechny ostatní. Dle mého názoru velmi nepravděpodobné, že by v období, kdy hrozí či již působí záplavy a povodně většího rozsahu, nesledovali prakticky všichni dostupné informační zdroje, pokud žijí či působí v oblasti, kde jsou právě tyto povodně a záplavy aktuální. Nepředpokládala jsem, že by se našel někdo z respondentů z Plzně a okolí, kdo by z nabízených možností nevybral. Tento předpoklad se ukázal jako správný a opět ukazuje, že vybraný vzorek je dle mého názoru zcela jasně zcela způsobilý pro další dotazníkové šetření. Více než padesát procent dotázaných vybralo první nebo druhou možnost, dvaadvacet procent uvedlo, že byli účastníky likvidace následků, zbytek pak sledoval vše v médiích. Tento výsledek je znázorněn i v následujícím grafu:

Graf 1: Dotazníková otázka číslo 8

Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

Řada z dotázaných navíc uvedla, že zcela správně by kombinovala i více nabízených možností, téměř všichni by volili poslední možnost, tedy sledování v médiích a to i v případech, kdy byli nějak zainteresováni jako oběti či pomáhající. Poměrně častá by byla i kombinace obětí a pomáhající. Pro výběr jedné možnosti tak bylo respondentům doporučeno, aby volili tu možnost, která měla v jejich zapojení převažující roli.

5.4 Informovanost

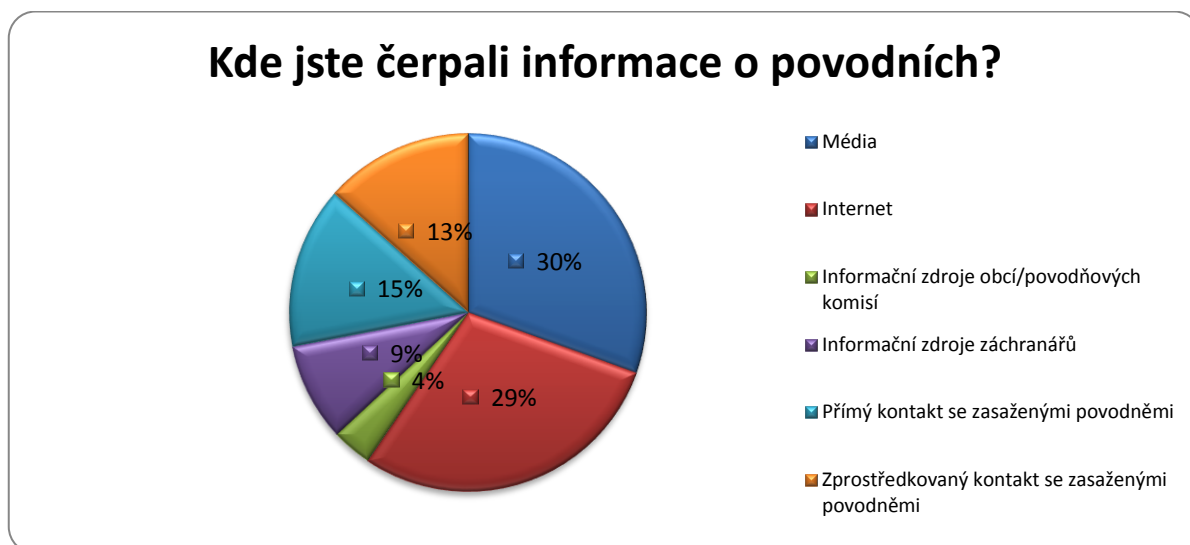
Další část výzkumu se zabývá způsobem a úrovní informovanosti běžných obyvatel o průběhu povodní a o průběhu likvidačních prací. Právě informovanost je základem nejen pro správnou koordinaci záchranných a likvidačních prací, ale i pro pochopení úlohy jednotlivých částí postupu při řešení následků povodní a úlohy konkrétních složek při tomto řešení. V otázce 9 je tak řešeno, z jakých zdrojů čerpali respondenti informace o povodních. Vzhledem k tomu, že všichni dotázaní podle předchozí části byli nějakým způsobem účastníky povodní, byl jasný předpoklad, že o této mimořádné události měli nějaké informace. Smyslem této části je poznat, jaké způsoby informovanosti byly upřednostňované a jaké naopak podceňované či nedostatečné a kdo by tedy měl způsob předání informací zlepšit. Na otázku, odkud

čerpali informace o povodních, dotazník nabízel následující možnosti s tím, že je možné zvolit více odpovědí:

- média;
- internet;
- informační zdroje obcí/povodňových komisí;
informační zdroje záchranářů;
- přímý kontakt se zasaženými povodněmi;
- zprostředkovaný kontakt se zasaženými povodněmi.

Možnost zvolit více alternativ využila většina dotázaných. V průměru vybrali dvě odpovědi. Jednoznačně nejčastější zvolenou možností byla odpověď média a internet. V podstatě je možné říct, že obě varianty jsou téměř totožné. Média byla myšlena především tištěná v podobě denního tisku a také televizní a rozhlasové vysílání. Internetem pak zpravodajství agentur prostřednictvím elektronických on-line médií, ale také přenos zpráv internetem od lidí ze zasažených oblastí. Právě tento způsob je vzhledem k stále masivnějšímu a dostupnějšímu přístupu ke zdrojům informací a rychlosti přenosu stále na vzestupu. Například fenomén sociálních sítí v čele s Facebookem zasáhl i tuto oblast a právě prostřednictvím sdílení informací přímo z průběhu povodní velmi výrazným způsobem ovlivnil dostupnost aktuálních zpráv z míst zasažených živelnými katastrofami. To přiznávali i samotní respondenti. Jako další možnosti byl často volený zprostředkovaný kontakt se zasaženými povodněmi, což jen potvrzuje předchozí tvrzení o sdílení informací například prostřednictvím sociálních sítí. Nejméně uváděná možnost informování byla ze zdrojů obcí a povodňových komisí. Výsledek z této otázky je znázorněn v následujícím grafu:

Graf 2: Dotazníková otázka číslo 9

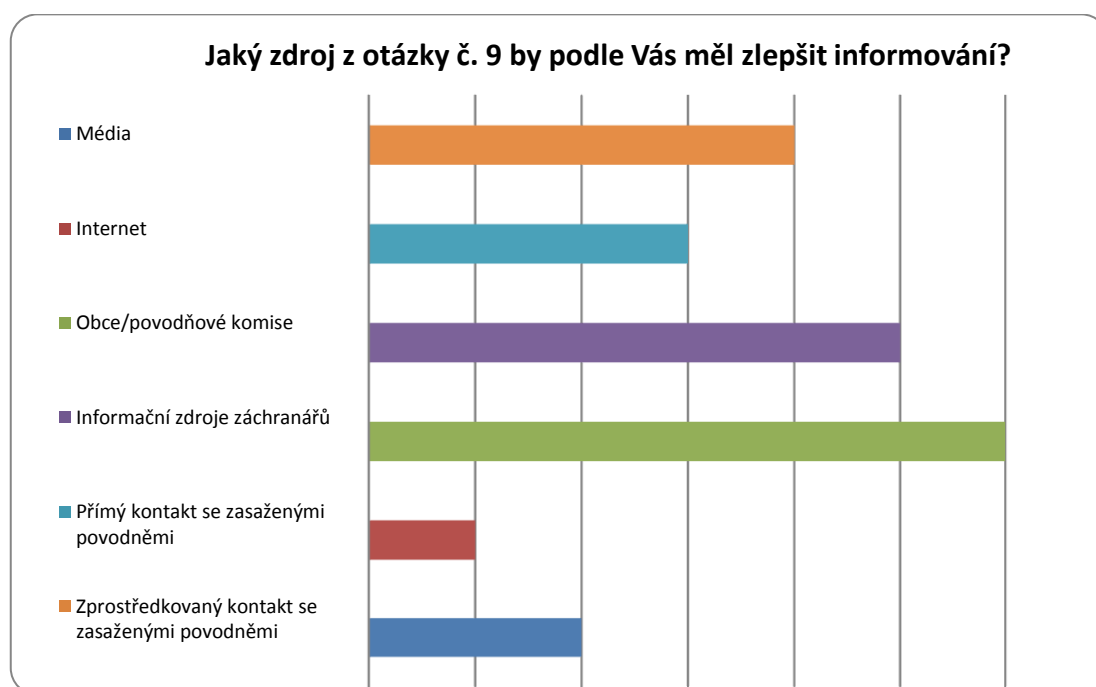

Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

Právě velmi neuspokojivé vnímání dotázaných ohledně informací od povodňových komisí vedlo k opět poměrně jednoznačnému výsledku v otázce, kdo by měl svůj způsob předávání informací zlepšit. Otázka se vztahovala k předchozímu výběru a dotázaní měli vybrat jednu z nabízených možností, kde vidí největší prostor pro zvýšení efektivity informovanosti. Byla to právě možnost zdrojů z obcí a povodňových komisí. Velmi podobné je procentuální vyjádření výsledků i následujícího dotazu, tedy jaký zdroj z nabízených v předchozí části by měl být v oblasti informování o povodních dominantní, převažující. I zde většina odpovídajících volila možnost obce a povodňové komise. Vzhledem k časté volbě právě této oblasti jsem při kontaktu s respondenty volila doplňující dotaz, proč uvádí právě tuto možnost. Chtěla jsem si ověřit svoji hypotézu o důvěryhodnosti informačních zdrojů. Odpovídající potvrdili, že informace právě od obcí, potažmo povodňových komisí pro ně mají nejvíce vypovídající hodnotu a rovněž mají nejvyšší důvěryhodnost, a to s ohledem na často účelovou medializaci jen určitých oblastí zasažených povodněmi a tendenčním informováním jen o určité části zasažené povodněmi tak, aby byl naplněn předem daný scénář pro média, tedy citově silné příběhy a nejtragičtější následky. Rovněž prognózy dalšího vývoje povodní a záplav vycházející pouze ze strany médií již nemají mezi obyvateli takovou důvěru. Podle respondentů je ještě horší situace přímo na internetu, konkrétně na sociálních sítích, když jejich využívání se právě během podobných katastrof mezi lidmi zvyšuje, důvěryhodnost přenášených zpráv spíše naopak klesá.

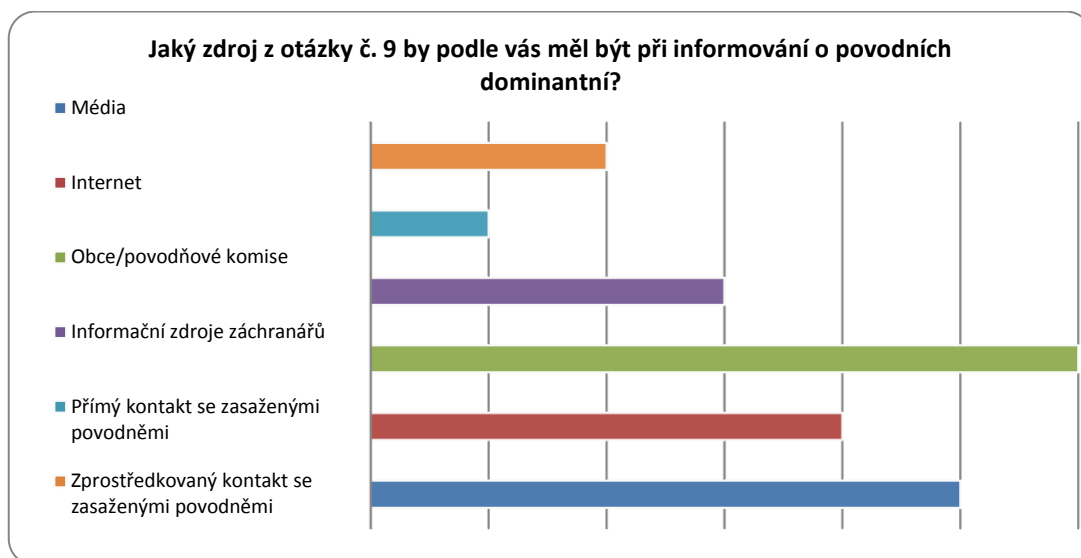
Dotázaní by tak zcela jasně uvítali, kdyby se výrazným způsobem zefektivnila komunikace mezi povodňovými komisemi, které mají o událostech nejaktuálnější a nejpřesnější informace, a běžnými obyvateli. Vzhledem k rozmachu sociálních sítí je i toto možnost, jak by mohly povodňové komise předávat své zprávy. Pokud budou informované právě povodňovými komisemi, mohou využívat všech vlastností tohoto způsobu, tedy rychlé rozšíření mezi značný počet informovaných a snadnou možnost aktualizace, na druhou stranu by se zvýšila jejich důvěryhodnost. Pro přesnost jsou odpovědi na poslední dvě otázky, tedy kdo by měl zlepšit informování a kdo by měl být dominantní při předávání informací, znázorněné graficky:

Graf 3: Dotazníková otázka číslo 11

Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

Graf 4: Dotazníková otázka číslo 12

Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

V souhrnu, zda dotázaní měli o povodních dostatek informací, jen velmi malé množství odpovědí uvedlo jednoznačně ano či ne. Většina dotázaných se klonila k odpovědím spíše ano a spíše ne. Nejčastější odpovědí pak bylo spíše ne. Respondenti tím nemysleli, že by bylo na všech dostupných místech málo informací, ale že jim chyběly právě ty ověřené a naprosto důvěryhodné zprávy.

5.5 Úloha HZS při povodních

Navazující část dotazníkového šetření se už zabývá konkrétními úkoly hasičů při řešení mimořádných událostí živelného charakteru. V dotazníku je navrženo celkem 9 možných úkolů, ze kterých si respondenti mohou vybrat. Jedná se o úkoly, které hasiči během záchranných a likvidačních prací během povodní skutečně provádějí. Skladba těchto úkolů vychází ze zkušeností záchranářů z uplynulých let, kdy právě při povodních a záplavách zasahovali. V další části dotazníku mají respondenti ještě možnost doplnit další činnosti, které by podle nich měli hasiči vykonávat a dále pak seřadit vybrané úkoly podle důležitosti. Uváděné činnosti jsou:

- záchrana osob;
- záchrana zvířat;
- záchrana majetku;

- úklid po povodních na vozovkách, pozemních komunikacích a prostorách a zaplavených domech;
- odstraňování škod způsobených vodou;
- poskytování humanitární pomoci;
- poskytování psychologické pomoci;
- ochrana oblastí zasažených povodněmi;
- obnova dodávek potravin, elektřiny a ostatních zdrojů.

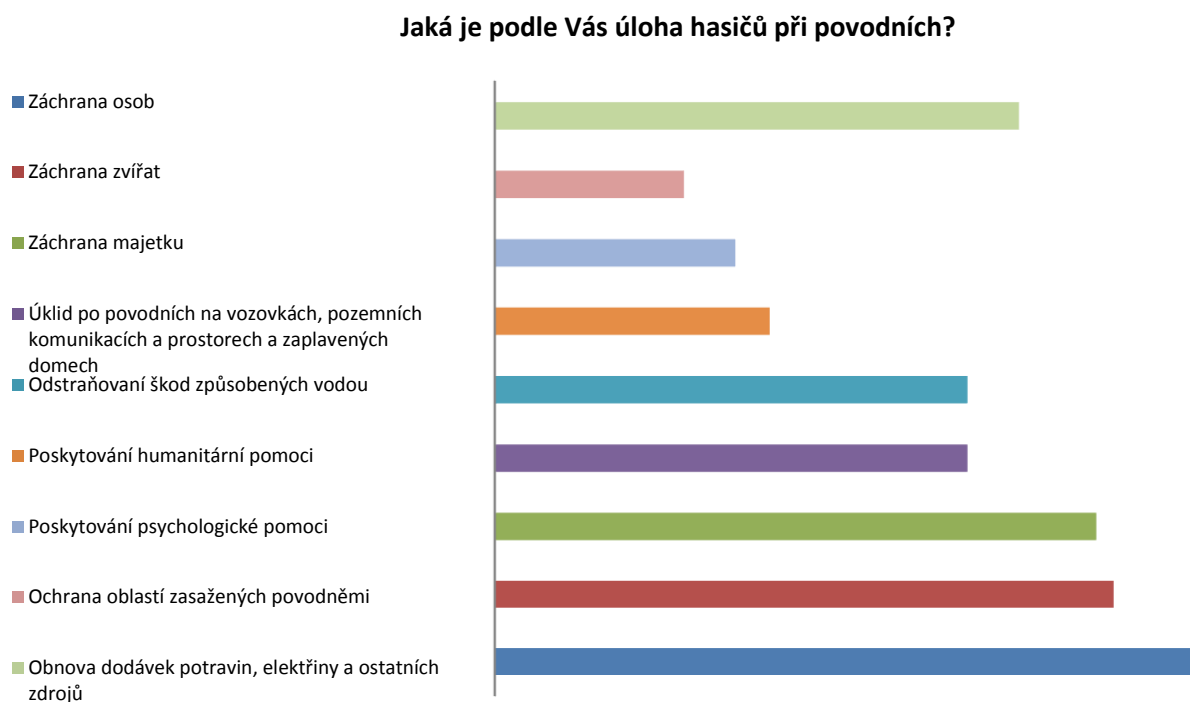
Pokud se blíže podíváme na jednotlivé činnosti, záchrana jakéhokoliv druhu patří mezi hlavní úkoly HZS ČR, které jsou stanovené zákonem o požární ochraně. Záchranou osob a zvířat se tak rozumí evakuace či přímá záchrana s použitím záchranných prostředků lidí a veškerých zvířat z oblastí, kde hrozí povodně či kde už povodně nastaly. Záchrana majetku je stejná jako například při požárech, kdy se hasiči převážně na podnět majitelů zaměří na záchranu zvláště cenných věcí, například uměleckých děl. V nabízených možnostech nejsou nikde uvedeny činnosti protipovodňových opatření, kam především patří stavba protipovodňových hrází, a to jak z profilových, připravených na konkrétní místa, tak i klasických z pytlů s pískem. Nikdo z dotazovaných tuto další činnost neuvedl v možnostech vlastního doplnění úkolů. Na dotaz vedoucího dotazníkového šetření zpravidla odpovídali, že právě tuto činnost považovali za záchranu majetku, tedy ochranu majetku před povodní, případně tuto činnost přikládali do možnosti ochrany oblastí zasažených povodněmi. I když tak ve výčtu úloh hasičů chybí jednoznačně stavba protipovodňových opatření, respondenti tento úkol vnímali a zařadili jej do ostatních možných činností. Co se týká úklidu po povodních a odstraňování škod, jedná se o činnosti, které HZS a ostatní jednotky PO provádějí zpravidla po kulminaci povodní a záplav. Patří sem především čerpání vody ze zatopených míst, odstraňování naplavenin. Poskytování humanitární pomoci je rovněž jedním z hlavních úkolů HZS ČR dle zákona po převzetí této činnosti od bývalé civilní ochrany obyvatelstva. Hasiči tak disponují sklady, kde mají připravené prostředky humanitární pomoci a jsou připraveni rychle zasáhnout s touto pomocí kdekoli na území republiky. Jedná se zpravidla o prvotní pomoc pro nejvíce zasažené oběti povodní. Následnou humanitární pomoc pak řeší ostatní složky IZS, různé humanitární či dobrovolnické organizace a spolky, často s použitím veřejných sbírek. Psychologickou pomoc, bráno jako odbornou i laickou pomoc, poskytují hasiči nejen vlastními příslušníky psychology, ale rovněž vytvořenými týmy posttraumatické péče. Právě nasazení psychologů a jejich týmů se ukázalo jako velmi důležité a přínosné, přítomnost odborníků na tuto oblast pomoci přímo na místech zasažených živelními

pohromami se ukázala jako velmi přínosná. Ochranou oblastní byla pro potřeby tohoto dotazníku myšlena přímá ochrana objektů například před rabováním. Tato činnost sice primárně patří do kompetencí Policie ČR, ze zkušeností však vyplývá, že i hasiči se na tomto úkolu podíleli. Poslední navrhovaná činnost zahrnuje poskytnutí potřebného vybavení pro obnovenou dodávku energií a ostatních potřeb, kdy právě hasiči opět disponují potřebnou technikou a věcným vybavením pro zajištění tohoto úkolu.

Smyslem této otázky bylo zjistit, jaké mají povědomí o celkovém rozsahu úkolů HZS při zdolávání mimořádných událostí živelného charakteru a odpovídající mohli zvolit více možností. Hypotézou u této otázky bylo, že nejčastěji vybrané budou všechny činnosti, týkající se záchrany, naopak nejméně pak budou voleny oblasti humanitární pomoci, právě z důvodu, že po každé podobné události se objevuje vlna různých sbírek a dobrovolnických aktivit, zaměřených na poskytování humanitárního materiálu. Můj osobní předpoklad byl, že záchrana osob či zvířat bude obsažena ve všech odpovědích, tedy bude uvedena ve 100 procentech odpovědí. Hypotéza nejčastěji volené možnosti byla správná, u stoprocentní volby už nikoliv. V některých dotaznících se dokonce jako úkol hasičů zmiňovaná záchrana lidí, zvířat a majetku neobjevila vůbec. Na druhou stranu, ani jedna ze všech nabízených možností úkolů HZS při povodních pak neměla nulovou procentuální hodnotu, tedy každá z činností je podle odpovědí v náplni činnosti hasičů.

Nejčastější odpovědí tak je záchrana lidí, a to celkem v 82 procentech. Velké množství odpovědí rovněž stanovilo i ostatní druhy záchrany, všechny byly nad 70 procent. Velkou část respondentů zaujala i poslední možnost, tedy obnova dodávek potravin, elektřiny a ostatních zdrojů, celkem tuto možnost označilo 61 procent respondentů. Přes padesát procent odpovídajících si rovněž myslí, že mezi hlavní úkoly hasičů při povodních patří ještě odstraňování škod, způsobených vodou a úklid. Podrobné procentuální vyjádření jednotlivých činností je v následujícím grafu:

Graf 5: Dotazníková otázka číslo 13

Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

Následující otázka byla podána otevřenou formou, tedy respondenti měli možnost uvést, zda jsou nějaké další činnosti, které by hasiči měli při povodních provádět. Zde jednoznačně nejčastěji využili možnost vůbec na tuto otázku neodpovídat s tím, že všechny hlavní činnosti jsou již vyjmenované v předchozí části. Z nabízených odpovědí je tak možné uvést pouze v jednom případě napsané:

- pomoc při stěhování nábytku a věcí ;

Tuto možnost je navíc možné začlenit do úkolu ochrana oblastí zasažených povodněmi. Z dalších vypsanych možností se pak už pouze v několika různých modifikacích objevovala činnost, kterou je možné shrnout jako:

- komunikace s postiženými;

I když právě tato činnost jednoznačně spadá do úlohy psychologické pomoci, je fakt, že na tuto část bylo ve dvanácti případech poukázáno ještě jako faktorem navíc, důležitým pro vyhodnocení důležitosti právě této oblasti. I s ohledem na to, že právě psychologická služba přímo na místě a v reálném čase probíhající mimořádné události

živelného charakteru je poměrně novou službou, kterou HZS poskytuje, je jasné, že je nutné se na komunikaci s účastníky těchto událostí zaměřit odpovídajícím způsobem.

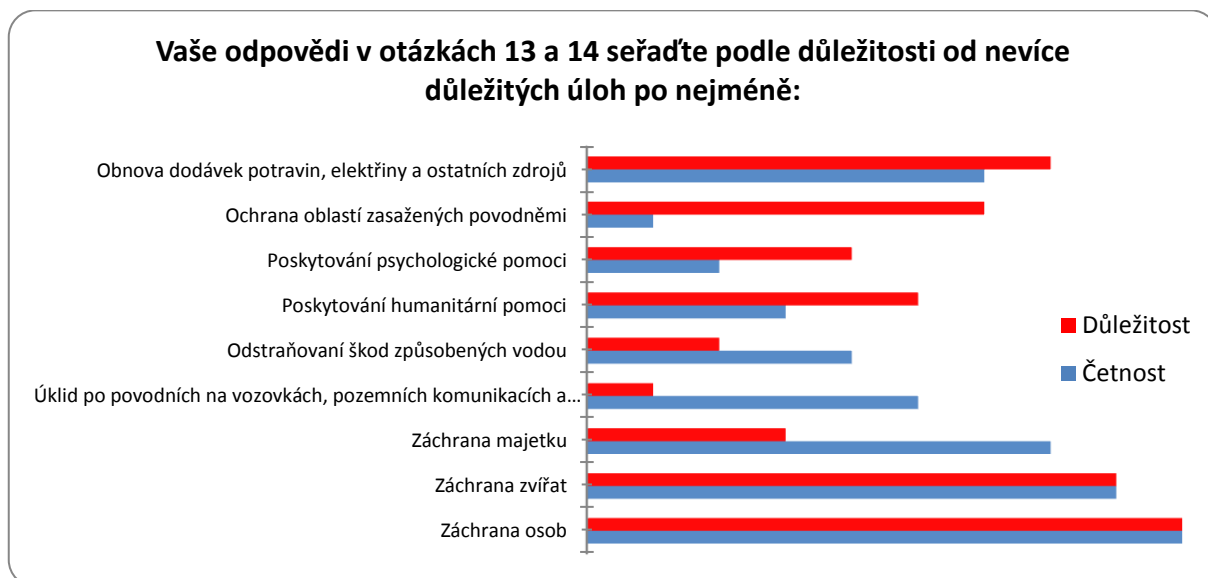
Poměrně důležité pro závěr této práce je vyhodnocení navazující otázky, která se zaměřuje na důležitost jednotlivých úkolů HZS při povodních. Respondenti měli seřadit vybrané úkoly a seřadit je dle svého názoru podle důležitosti při řešení této mimořádné události od té nejdůležitější sestupným systémem. Protože zdaleka ne všichni označili všechny navrhované úkoly jako činnost HZS při povodních, ale naopak často vybírali jen některé z nich, pro srovnání důležitosti bylo v každém vyplněném dotazníku při vyhodnocování přiděleno číslo důležitosti dle vypsání úloh. To znamená, že na každém dotazníku se uvedené úlohy v napsaném pořadí oznámkovaly tak, že ten nejdůležitější byl označen číslem jedna, další číslem dva a stejně se postupovalo až do případné možnosti devět, pokud byly označeny všechny možnosti. V součtu takto udělených známek důležitosti byly vyhodnoceny jako nejvíce důležité ty s nejnižším výsledným číslem. Pořadí je tak následující:

1. záchrana osob;
2. záchrana zvířat;
3. obnova dodávek potravin, elektřiny a ostatních zdrojů;
4. ochrana oblastí zasažených povodněmi;
5. poskytování humanitární pomoci;
6. poskytování psychologické pomoci;
7. záchrana majetku;
8. odstraňování škod způsobených vodou;
9. úklid po povodních na vozovkách, pozemních komunikacích či v zaplavených domech.

Poměrně zajímavé je srovnání s četností uváděných činností, především u poskytování humanitární činnosti. Zatímco ve výčtu úkolů byla tato činnost uváděna nejméně, v následném hodnocení důležitosti výrazně poskočila, tedy pokud někdo uvedl psychologickou pomoc jako jeden z úkolů, následně jej jednoznačně označil i jako vysoce důležitý. Naopak činnost úklidu byla uváděna poměrně častěji, tedy řada respondentů si myslí, že tuto činnost hasiči při povodních vykonávají, důležitost ale přiřadili velmi nízkou. Dle očekávání si nejvyšší důležitost získala záchrana osob, kdy právě tato činnost je i stěžejním posláním HZS při všech mimořádných událostech. Pro samotné vyhodnocení v rámci závěru této práce a doporučení je potřeba se zaměřit na ostatní uváděné činnosti, které jsou klasifikovány jako významně důležité.

V následujícím grafu je znázorněné srovnání četnosti odpovědí s jejich následnou důležitostí:

Graf 6: Dotazníková otázka číslo 15

Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

Při posouzení, jaký je názor respondentů na dominantní postavení HZS při povodních oproti ostatním složkám IZS, jsem vycházela z toho, že odpovídající si již v předchozí části výzkumného šetření udělali poměrně jasný obrázek o činnostech, které právě HZS při povodních vykonává. Hypotézou tak bylo, že postavení HZS je skutečně převažující oproti ostatním složkám. Žádná odpověď nebyla ne, stejně tak žádná nebyla spíše ne. Dvě procenta dotázaných uvedla možnost nevím. Celých 98 procent tak vyjádřilo názor, že postavení HZS při řešení povodní je dominantní a to odpovědí ano nebo spíše ano. I zde bylo rozdělení jednoznačné, 77 procent respondentů uvedlo jasnou možnost ano. V další otázce pak měli otevřenou formou uvést, proč právě v otázce dominance při řešení následků povodní odpověděli tak, jak odpověděli. Stejně jako u ostatních otevřených otázek poměrně vysoké procento respondentů využilo vůbec neodpovědět. Ze získaných odpovědí je možné sestavit následující pořadí dle četnosti opakování v různých modifikacích přibližného významu:

- jsou nedůležitějším subjektem;
- prostě to tak je;
- jsou vůdčí silou při slučování všech ostatních záchranných složek;
- dělají nejvíce práce;

- lidé jim nejvíce věří;
- mají na to vybavení a školení.

I druhá nejčastější odpověď, tedy holé konstatování, že je to prostě fakt bez dalšího rozboru proč tomu tak je, nám tedy jasně říká, že postavení HZS při řešení těchto událostí je u běžných lidí zakotveno jako primární a že naprosto jednoznačně očekávají, že pomoc přijde právě od HZS.

5.6 Důvěryhodnost

Poslední blok otázek v tomto výzkumném šetření se bude zabývat oblastí odborné přípravy, vybavenosti či pocitu bezpečí. Tyto otázky mají za úkol zjistit, jak vysoké důvěryhodnosti dosahuje HZS při řešení následků povodní u běžných obyvatel a to právě v návaznosti na to, jaký mají respondenti názor i na jejich přípravu na tento typ mimořádných událostí.

První otázkou je, zda jsou hasiči dostatečně připraveni na povodně po odborné stránce, tedy zda mají dostatek zkušeností, ale i výcviku, zaměřeného na zdolávání těchto mimořádných událostí. Žádná z odpovědí se nepohybovala v rozsahu ne, spíše ne, ale ani nevím. Ve všech zkoumaných dotaznících byla odpověď ano nebo spíše ano, přičemž v této oblasti mírně převažovala se 62 procenty odpověď spíše ano. Protože většina respondentů v předcházející části výzkumu uvedla, že byla nějakým způsobem účastníkem povodní či záplav, je tak možné u této otázky vycházet z toho, že odpovídající mají praktickou zkušenost se zasahujícími hasiči a mohou tak hodnotit skutečně odvedenou práci při záchranných a likvidačních činnostech během povodní. Podle tohoto faktu je možné uvést, že názor na odbornost HZS na tento druh událostí je více než dostačující.

Velmi podobně respondenti odpovídali také u další otázky, která se zaměřila na názor, zda mají hasiči dostatek zkušeností a odborníků na bezproblémové zdolání povodní. Stejně jako u předcházejícího dotazu se odpovědi pohybovaly pouze mezi možnostmi ano a spíše ano. Tento výsledek reflektuje i zdůvodnění otázky na dominantní postavení mezi záchrannými složkami v rámci řešení povodní. Je možné říci, že lidé berou jako nezpochybnitelný fakt, že nejvíce práce a tím i nejvíce zkušeností a odborníků na tento druh mimořádné události mají právě hasiči.

V otázkách vybavení, tedy věcných prostředků pro všechny uváděné úkoly hasičů, se opakovala skladba odpovědí. V otázce, zda mají hasiči dostatek prostředků pro řešení povodní, byly znovu všechny odpovědi ano a spíše ano. V návaznosti tak u

otázky, zda jim podle názoru odpovídajících něco chybí, byly voleny možnosti ne a spíše ne, jen výjimečně se objevila i možnost nevím. Kladné zodpovězení se nevyskytlo ani jednou. Tím byla v podstatě zodpovězena i další otázka otevřenou formou, kdy mohli respondenti uvést, co konkrétně hasičům při řešení povodní chybí. Zde naprosto všichni odpověď zcela vynechali.

Samotnou důvěru obyvatel vůči zasahujícím hasičům pak řeší dvě další otázky. První zjišťuje, zda příjezd hasičů během povodní je pro potřebné zárukou bezpečí. Otázka je koncipována tak, že není nutné, aby na ni odpovídali pouze přímí účastníci povodní. Cílem tak bylo, aby si respondenti představili situaci, že se během povodní dostanou do situace, kdy nastanou potíže a je potřeba zajistit pomoc jakéhokoliv rozsahu. A zda v případě představení si této situace je pak příjezd hasičů signálem, že je již vše v pořádku a že se jim dostane potřebné pomoci, tedy bude u nich navozen pocit bezpečí. Celkem 84 procent dotázaných uvedlo odpověď ano, tedy jasně ukázalo, že už samotná přítomnost hasičů během řešení následků povodní je pro obyvatele dostatečnou zárukou toho, že se jim dostane fundované a rychlé pomoci. Velmi obdobný poměr, přesněji 81 procent respondentů vybralo možnost ano i u další otázky řešící důvěryhodnost, tedy otázky, zda by jako účastníci povodní měli důvěru v práci hasičů. Pro výsledek výzkumného řešení to znamená, že pokud hasiči v místě události začnou pomáhat, pro naprostou většinu lidí to znamená, že očekávají pozitivní výsledek jejich pomoci.

Poměrně zajímavý výsledek přinesla otázka, zda odpovídající dokáží během povodní rozeznat práci profesionálních hasičů od dobrovolných hasičů. Zatímco například v sousedním Německu či Rakousku je systém zajištění požární ochrany stavěn na dobrovolných jednotkách, tedy jednotkách zřizovaných přímo obcemi a městy, kdy jejich členové nejsou zpravidla plně zaměstnaní jako hasiči, tak v České republice je hlavním nositelem zajištění požární ochrany státem zřizovaný a placený profesionální hasičský sbor. Pro srovnání, ve Spolkové republice Německo je zhruba dva tisíce měst a funguje zde pouze 101 stanic profesionálních stanic. V České republice je šest set měst a v nich je zřízeno 238 stanic profesionálních hasičů. Už samotné označení napovídá, že úroveň vybavení, odborné přípravy i zkušeností bude jednoznačně vyšší u státem zřízených profesionálních hasičů. Bylo by tak možné očekávat, že lidé budou vyžadovat pomoc více od těchto plně hrazených příslušníků státního sboru a budou rozlišovat jejich práci od práce dobrovolných hasičů, kde nemusí být až taková záruka dostatečné vybavenosti a zkušeností. Odpovědi na

otázku, zda tedy dokáží rozeznat práci jednotlivých druhů hasičů při povodních, jsou uvedené v následujícím grafu

Graf 7: Dotazníková otázka číslo 25

Zdroj: autor práce, 2014 (vlastní šetření)

Z odpovědí je jasně vidět, že převládá možnost neví. Z toho je možné usuzovat, že úroveň práce dobrovolných hasičů je pro běžné obyvatele během povodní zcela srovnatelná a tím nemají potřebu zjišťovat, jakým způsobem je možné rozlišit dobrovolné jednotky od profesionálních. Stejně tak ze zkušeností při řešení událostí tohoto typu je možné poukázat na poměrně vysoké množství nasazených dobrovolných hasičů při likvidaci následku povodní oproti profesionálním jednotkám. Je to dané i tím, že řada dobrovolných jednotek sama nabízela svou pomoc i ve vzdálených lokalitách, pokud ve svém spádovém území nebylo nutné řešit podobné události. I z tohoto důvodu je výsledek otázky pochopitelný, nicméně zůstává zajímavým s ohledem na to, že pokud v předchozí části vyjádřili respondenti značnou dávku důvěryhodnosti směrem k práci hasičů, tak se tento pocit týkal právě nejen profesionálních sborů, ale i těch dobrovolných.

5.7 Hodnocení práce

V závěru dotazníkového šetření dostali respondenti možnost ohodnotit úroveň práce HZS při povodních. Oblasti hodnocení vycházejí z předchozích částí tohoto výzkumu a jsou rozděleny do pěti částí. Každé části měli odpovídající přiřadit známku stejným stylem jako ve školství, tedy jednička za vynikající úroveň až pětka za nedostatečný.

Zvolené oblasti pro hodnocení jsou:

- přístup hasičů k lidem zasažených povodněmi;
- rychlost zásahu hasičů;
- úroveň jejich zásahu;
- informovanost o aktuálním stavu;
- ochota pomoci i nad rámec základní pomoci.

Hodnocení konkrétních činností mělo probíhat dle vlastních zkušeností respondentů či podle informací od ostatních zasažených povodněmi, případně podle informací z jiných zdrojů. Každá z činností dostala ve všech dotaznících svou známku, pro celkové posouzení byl jednotlivým činnostem spočítán aritmetický průměr získaných známek. Hodnocení je tak následující:

Přístup hasičů	1,2
Rychlost jejich zásahu	2,1
Úroveň jejich zásahu	1,5
Informovanost	2,6
Ochota pomoc nad rámec	1,6

Nejhorší známka, kterou hasiči za svou práci obdrželi, byla trojka, a to nejčastěji u činnosti informování o aktuálním stavu. V předchozí části respondenti právě informovanost od kompetentních subjektů označili za nejvýraznější nedostatek a doporučili právě tuto oblast jako největší prostor pro zlepšení. Nejspíš se tak v hodnocení samotných hasičů odrazil právě tento závěr. Známkování do průměru 1,9 ukazuje vysoké hodnocení s výraznou spokojeností. U známky za rychlost zásahu, kdy bylo rovněž uděleno i několik známek 3, je vidět menší spokojenost. To si vysvětlují tím, že během řešení následků povodní a záplav dochází k velkému nárůstu počtu

událostí, tedy nárůstu počtu lidí čekajících na pomoc. Při omezených podmínkách poskytnutí pomoci, kdy jsou hasiči limitováni počtem jednotek, které mají k dispozici, se během operačního řízení určuje nasazení sil a prostředků pro likvidaci následků mimořádné události podle její závažnosti. Může se tak stát, že události vyhodnocené jako méně závažné, především pokud nehrozí bezprostřední ohrožení života, zdraví nebo majetku, jsou řešeny až později, tedy že k nim jsou vyslané jednotky hasičů až po vyřešení událostí s vyšší prioritou závažnosti. Může pak dojít k určitému zdržení příjezdu hasičů od jejich vyžádání, což se mohlo odrazit v horší známce, která překročila průměr dvě celé. Pokud bychom stanovili celkovou známku za všechny uváděné činnosti a to opět aritmetickým průměrem, dostali bychom se na známku 1,8. To je možné považovat za velmi dobrý výsledek.

Předposlední otázka je spíše brána jako vložená a její vyhodnocení nemá příliš vliv na zkoumanou podstatu tohoto šetření. Byla spíše položena pro zjištění, zda běžní obyvatelé vnímají příslušníky HZS jako dostatečně finančně ohodnocené s ohledem na jejich vykonávanou činnost, mimo jiné popsanou v této práci. Na dotazník odpovídala laická veřejnost, která není detailně seznámena s konkrétní výší finančních odměn příslušníků sboru. I když jsou mzdové tarify pro příslušníky bezpečností sborů volně přístupné k dohledání například na internetu, nepředpokládám, že by se běžný občan zabýval hledáním těchto tarifů a myslím, že už vůbec by nezjišťoval další systém výpočtu odměn, například za pohotovosti. Výsledek tak s největší pravděpodobností vychází z běžně dostupných informací o snižování rozpočtu sboru a především o snížení mzdových tarifů pro příslušníky sborů o deset procent, přičemž do dnešní doby nebylo snížení nijak vráceno. Na otázku, zda jsou podle názoru respondentů hasiči za svou práci i během povodní dostatečně ohodnoceni, se většina odpovědí pohybovala v rozmezí nevím, spíše ne, ne. Jen naprosté minimum odpovědí, konkrétně 3 procenta dotázaných, odpovědělo, že si myslí, že jsou dostatečně ohodnoceni.

V úplném závěru dotazníku byla ponechána možnost poslední otevřené otázky, kdy respondenti mohli uvést, v jaké oblasti vidí prostor pro zlepšení práce hasičů během povodní. Podobně jako předchozí otázky, koncipované otevřenou formou, byla i tato často nezodpovězena. Z uváděných možností se opět v různých modifikacích objevovaly dvě oblasti, které byly zmíněny jako nepříliš dostatečné už i dříve v této práci, a to komunikace s postiženými povodněmi a informovanost během povodní. Především na tyto dvě oblasti se tak zaměřím v následující části práce s návrhem na řešení.

5.8 Návrh řešení

Dílčí závěry ke každé zkoumané problematice jsou popsány rovnou u rozboru každé části dotazníkového šetření. Z těchto závěrů lze odvodit i naplnění cíle této práce. Je tak možné konstatovat, že povědomí laické veřejnosti, vycházející z odpovědí respondentů, o náplni hlavních úkolů HZS při zdolávání následků mimořádných událostí živelního charakteru je vysoké, obyvatelé tak poměrně přesně ví, jakými činnostmi se hasiči během povodní a záplav zabývají. Po seřazení důležitosti a hlavně při hodnocení jednotlivých činností během celého výzkumného šetření vyzvaly dvě oblasti, kde je určitý prostor pro další rozvoj.

První oblastí je informovanost o aktuálním dění během těchto událostí. Protože běžní obyvatelé požadují i v rámci pocitu vlastního bezpečí co nejvíce informací a to co možná nejvíce relevantních a hlavně od kompetentních subjektů pro zachování co nejvyšší důvěryhodnosti, je nutné této oblasti během dalších událostí podobného charakteru věnovat větší pozornost. Nejvíce kompetentní subjekt pro informování vychází z výzkumu obce a povodňové komise a práce samotných záchranářů. Právě tyto subjekty mají k dispozici nejvíce informací a hlavně informací se zárukou jejich přesnosti a aktuálnosti. Návrh řešení tak je nespoléhat při předávání těchto informací na zavedené způsoby, tedy běžné informační zdroje, jako jsou například úřední desky či oficiální internetové stránky nebo tiskové zprávy. Je potřeba aktivně přistupovat ke všem možnostem informování, tedy využívat dostupné prostředky, ať už aktivnějším přístupem k médiím. Stejně tak je nutné reflektovat trendy ve společnosti, kdy v současné době jsou sociální sítě prostředkem pro nejrychlejší rozšíření zpráv. Je tak nutné si během období bez mimořádných událostí tohoto charakteru vybudovat i v této sféře důvěryhodnou pozici, tedy přesvědčit veřejnost, že i tento zdroj je skutečně oficiálním pramenem, ze kterého je možné čerpat ověřené a pravdivé informace. V případě nastalých mimořádných událostí pak už bude možné považovat zprávy přijaté z tohoto kanálu za naprosto důvěryhodné a bude možné na jejich základě dál rozhodovat. Stejně tak je nutné využívat i dostupné technické prostředky, kdy v rámci aktuálnosti je téměř už samozřejmostí dnes informování formou on-line přenosů a to jak obrazovou či psanou formou.

Druhou oblastí je pak komunikace s postiženými. Tato oblast je již u HZS brána jako velmi důležitá a psychologická služba je vysílána do míst nejvíce zasažených povodněmi či záplavami. Jedná se o vysoce odbornou a specifickou službu, která je vykonává příslušníky s požadovanou kvalifikací. Vzhledem k počtu takto kvalifikovaných příslušníků ale mohou účinně pomoci jen u těch nejzávažnějších případů,

přičemž pomoc psychologické služby na úrovni základního kontaktu potřebují většinou všichni přímí účastníci povodní. Je proto nutné zaměřit základní odbornou přípravu všech zasahujících hasičů u podobných událostí o základy komunikace s postiženými a zaměřit se právě na konkrétní případy první psychické pomoci. Tak jako se všichni záchranáři učí základy zdravotnické první pomoci, měli by zvládat i poskytování první psychologické pomoci, znát prostředky, jak lidem vyžadující tuto pomoc, poskytnout vše potřebné. Především by měli záchranáři umět rozeznat, kdo první psychologickou pomoc a na jaké úrovni potřebuje, zda bude dostačující kontakt ze záchranářem, či je nutné zajistit už odbornou pomoc.

ZÁVĚR

Moje práce měla přinést pohled na hlavní úkoly HZS ČR při živelných pohromách s konkrétním zaměřením na povodně a dále pak informovanost a povědomí obyvatel o jejich činnosti právě při řešení této mimořádné události. Ve své práci jsem se nejdříve zaměřila na historii požární ochrany, založení prvního dobrovolného hasičského sboru, jak se měnily názvy z hasiče na požárníka a obráceně. Dále jsem se zaměřila na obecnou charakteristiku IZS, kde jsem se věnovala jeho základním složkám, kam patří HZS ČR, Policie ČR a ZZS. Nemalou část této kapitoly jsem věnovala k popisu hlavních úkolů HZS právě při mimořádných událostech a dále pak na vzájemnou spolupráci jednotlivých složek IZS, na vzájemnou komunikaci, dělbu činnosti, řízení a vedení a také na zpětnou vazbu těchto složek.

Druhá část mé práce byla věnována vysvětlení a popisu mimořádné události a krizové situace hlavně se zaměřením na přírodní mimořádné události a to zejména na povodně. Popsala jsem důležitost havarijních plánů při této mimořádné události, dále pak povodňových plánů a jejich význam. V závěru teoretické části se věnuji popisu protipovodňových opatření, co je zapotřebí k tomu, aby se co nejvíce zefektivnilo.

V praktické části jsem se zaměřila na vyhodnocení dotazníků, které jsem rozdala ve veřejných knihovnách a infocentru a na veřejných místech, kde jsem dotazník sama distribuovala a zároveň jej s respondenty vyplňovala. Celkem je tak výsledek výzkumu složený ze 129 respondentů. Dotazník byl svými otázkami situován do povědomí o hlavních úkolech hasičů při povodních z pohledu běžného obyvatele. Výsledek mého dotazníkového šetření měl za úkol zjistit pohled laické veřejnosti na dané téma, zda obyvatelé mají dostatečný přehled a znalosti o tom, jaká je činnost složek IZS při řešení mimořádných události živelného charakteru a zda jsou s úrovní prováděných činností v rámci této pomoci spokojeni. Zodpovězení mého dotazníku mělo přinést návrhy občanů na plnění úkolů HZS při událostech tohoto typu, popřípadě návrhy, co je třeba zlepšit či co u HZS úplně postrádají.

Závěrem mohu jen dodat, že povědomí laické veřejnosti, vycházející z odpovědí respondentů, o náplni hlavních úkolů HZS při zdolávání následků mimořádných událostí živelného charakteru je vysoké a obyvatelé tak poměrně přesně ví, jakými činnostmi se hasiči během povodní a záplav zabývají. Z dotazníku pouze vyplynulo, že jsou ne zcela spokojeni s informovaností o aktuálním dění během těchto událostí, a ne zcela informováni o tom, že právě komunikace s postiženými je již u HZS

brána jako velmi důležitá a jedná se o vysoce odbornou a specifickou službu, která je vykonává příslušníky s požadovanou kvalifikací.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

ČERMÁKOVÁ, LENKA a JIŘINA JÍLKOVÁ. *Povodňové škody a nástroje k jejich snížení*: Institut pro ekonomickou a ekologickou politiku při FNH VŠE. 1 vydání. Praha, 2006. 214 s. ISBN 80-86684-35-0.

ČAMROVÁ, LENKA a JIŘINA JÍLKOVÁ. *Povodně jako průřezový problém státní politiky*. Vyd. 1. Praha: IEEP. ISBN 80-866-8409-1.

REKTOŘÍK, JAROSLAV a JAN ŠELEŠOVSKÝ. *Financování a kontrola jako důležité nástroje zvládnutí mimořádných událostí velkého rozsahu: referáty ze semináře konaného dne 10.11.2004 ve Smilovicích*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3621-4.

PROCHÁZKOVÁ, DANA. *Bezpečnost a krizové řízení*. Vyd. 1. Police history, 2006. ISBN 80-864-7735-5.

SKALSKÁ, KVĚTOSLAVA, ZDENĚK HANUŠKA a MILAN DUBSKÝ. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86640-59-4.

SOUČEK, VLADIMÍR, EVA STAŇOVÁ, NICOLE MACHOVÁ, BENEDIKT VANGELI a KOLEKTIV. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení: modul G*. Praha, 2009. MV - Odbor bezpečnostní politiky.

VALÁŠEK, JARMIL a FRANTIŠEK KOVÁŘÍK. *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích: účelová publikace pro krizové řízení*. Vyd. 1. Praha, 2008. ISBN 978-80-86640-93-8.

RICHTER, ROSTISLAV. *Výkladový slovník krizového řízení*. Vyd. 1. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-54-9.

Seznam použitých internetových zdrojů

DVOŘÁK, ROSTISLAV. HISTORIE SDH. *80 let založení hasičského sboru ve Vážanech*. [online]. [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: <http://vazany.cz/historie%20SDH.doc>

EXPOZICE POŽÁRNÍ OCHRANY VE ZBIROHU. *Historie profesionální požární ochrany v českých zemích*. [online]. © 2010 [cit. 2014-01-28]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/historicka-expozice-ve-zbirohu-historie-profesionalni-pozarni-ochrany-v-ceskych-zemich.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY. *Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu*. In: Praha, 22.9.2009. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>

MOŽNOSTI ŘEŠENÍ POVODŇOVÝCH SITUACÍ V ČESKO-SLOVENSKÉM PŘÍHRANIČÍ. *Protipovodňová opatření*. [online]. © 2012 Možnosti řešení povodňových situací v Česko-slovenském příhraničí. [cit. 2014-02-13]. Dostupné z: <http://www.cs-povodne.eu/Protipovodnova-ochrana-a-povodne/Protipovodnova-opatreni>

NOVÝ, PETR. *Zdravotnická záchranná služba - Novinky.cz* [online]. © 2003–2014 Borgis [cit. 2014-01-29]. Dostupné z: <http://tema.novinky.cz/zdravotnicka-zachranna-sluzba>

POVODNĚ 2002 NA PLZEŇSKU. *Počasí v krizových dnech*. [online]. © 2014 Charita Česká republika [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: <http://www.dchp.cz/aktualne/clanky/povodne-2002/>

PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ. *Možnosti financování studie*. Katedra hydromeliorací a krajinného inženýrství, FSV ČVUT v Praze D26PEU - Projekty podporované z prostředků EU. Dostupné z: http://k126.fsv.cvut.cz/predmety/d26euf/euf_ukazka-4.pdf

ŠOLC, J. *D 7 POVODNĚ – 2002- Obr. D7.2 Úhrn srážek 6.–13. srpna 2002 v mm*. [online]. © Magistrát hl. m. Prahy 2003 [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: http://envis.praha-mesto.cz/rocenky/pr_02/d7.htm

TITULNÍ LIST DPP ČR. *Povodňový plán České republiky - Úvod*. [online]. © 2006 - 2014 MŽP ČR [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: http://www.dppcr.cz/html_pub/

ZVLÁŠTNÍ POVODNĚ. [online]. [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: http://www.pod.cz/povodnovy_plan/PP-A6/PP-A6-3.htm

Seznam ostatních zdrojů

ZÁKONNÉ NORMY

Zákon č. 238/2000 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.

Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

Zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů.

§ 2., odst. 2, písm. b), Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

§ 1, odst. 1, Zákon č. 59/2006 Sb. o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 64 odstavec 1, zákon č.254/2001 Sb.: o vodách a o změně některých zákonů.

§ Vyhláška Ministerstva vnitra č.247/2000 Sb. o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. 64 odstavec 1, zákon č.254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů.

SEZNAM ZKRATEK

ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
DRNR	Doprava raněných, nemocných a rodiček
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
LSPP	Lékařská služba první pomoci
PČR	Policie České republiky
RLP	Rychlá lékařská pomoc
RZP	Rychlá zdravotnická pomoc

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Druhy povodní vyskytující se v ČR	26
Obrázek 2: Úhrn srážek za období od 6. do 13. srpna v mm	29
Obrázek 3: Klasifikace protipovodňového opatření	33

Seznam grafů

Graf 1: Dotazníková otázka číslo 8	40
Graf 2: Dotazníková otázka číslo 9	42
Graf 3: Dotazníková otázka číslo 11	43
Graf 4: Dotazníková otázka číslo 12	44
Graf 5: Dotazníková otázka číslo 13	47
Graf 6: Dotazníková otázka číslo 15	49
Graf 7: Dotazníková otázka číslo 25	52

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Dotazník	I
Příloha B - Fotodokumentace.....	V

PŘÍLOHY

Příloha A – Dotazník

Dotazník pro bakalářskou práci – Práce HZS při živelních pohromách

1. Jakého jste pohlaví?

- a) Muž   b) Žena

2. Kolik je Vám let?.....

3. Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

- a) ZŠ   b) Odborné učiliště   c) SŠ   d) VOŠ   e) VŠ
f) Jiné (uveďte).....

4. Bydlíte v

- a) obec do 500 obyvatel   b) obec do 1500 obyvatel   c) obec do 3000 obyvatel
d) město do 25 000 obyvatel e) město do 100 000 obyvatel   d) město nad 100 000 obyvatel

5. Víte co znamená pojem IZS (Integrovaný záchranný systém)?

- a) ano   b) ne   c) nejsem si jistý/jistá

6. Patří Hasičský záchranný sbor mezi základní složky IZS?

- a) ano   b) ne   c) nejsem si jistý/jistá

7. Setkali jste se někdy přímo s povodní či záplavami?

- a) ano   b) ne

8. Jaká byla vaše pozice při povodních?

- a) oběť následků povodně   b) příbuzný/známý oběti následků povodně
c) přímý účastník likvidačních prací následků povodní   d) pozorovatel povodní z médií

9. Kde jste čerpali informace o povodních (je možné označit více odpovědí):

- a) média
- b) internet
- c) informační zdroje obcí/povodňových komisí
- d) informační zdroje záchranářů
- e) přímý kontakt se zasaženými povodněmi
- f) zprostředkovaný kontakt se zasaženými povodněmi

10. Měli jste o povodních dostatek informací?

Ano   Spíše ano   Nevím   Spíše ne   Ne

11. Jaký zdroj z otázky č. 9 by podle Vás měl zlepšit informování:

.....

12. Jaký zdroj z otázky č. 9 by podle Vás měl být při informování o povodních dominantní, převažující:

.....

13. Jaká je podle vás úloha hasičů při povodních (je možné označit více odpovědí)?

- a) záchrana osob
- b) záchrana zvířat
- c) záchrana majetku
- d) úklid po povodních na vozovkách, pozemních či v zaplavených domech
- e) odstraňování škod způsobených vodou
- f) poskytování humanitární pomoci
- g) poskytování psychologické pomoci
- h) ochrana oblastí zasažených povodněmi
- ch) obnova dodávek potravin, elektřiny a ostatních zdrojů

14. Jsou nějaké další činnosti, které by podle Vás při povodních měli hasiči vykonávat? Uveďte:

.....
.....

15. Vaše odpovědi v otázkách 13. a 14. seřadte za sebe podle důležitosti od nejvíce důležité úlohy po nejméně:

.....
.....

16. Je úloha hasičů při povodních více dominantní/převažující než ostatních složek IZS (policie, záchranná služba, armáda, obce...)

Ano   Spíše ano   Nevím   Spíše ne   Ne

17. Uveďte důvod, proč jste v otázce č. 16 odpověděli tak, jak jste odpověděli:

.....
.....

18. Mají podle Vás hasiči dostatek prostředků pro řešení povodní?

Ano   Spíše ano   Nevím   Spíše ne   Ne

19. Je podle Vás něco, co jim chybí?

Ano   Spíše ano   Nevím   Spíše ne   Ne

20. Zkuste uvést, co konkrétně jim chybí?

.....
.....

21. Jsou hasiči podle Vás dostatečně připraveni na povodně po odborné stránce?

Ano   Spíše ano   Nevím   Spíše ne   Ne

22. Mají podle Vás hasiči dostatek zkušeností a odborníků na bezproblémové zdolání povodní?

Ano   Spíše ano   Nevím   Spíše ne   Ne

23. Pokud byste se dostali do potíží během povodní, je pro Vás příjezd hasičů zárukou bezpečí?

Ano   Spíše ano   Nevím   Spíše ne   Ne

24. Měli byste jako účastník povodní důvěru v práci hasičů?

Ano   Spíše ano   Nevím   Spíše ne   Ne

25. Dokážete během povodní rozeznat práci profesionálních hasičů od dobrovolných hasičů?

Ano   Spíše ano   Nevím   Spíše ne   Ne

27. Pokuste se ohodnotit konkrétní činnost hasičů známkou 1-5, kdy hodnocení je stejné jako ve škole, tedy 1 nejlepší, 5 nejhorší. Ohodnoťte dle vlastních zkušeností nebo podle informací od ostatních či z jiných zdrojů:

a) přístup hasičů k lidem zasažených povodněmi .....

b) rychlost jejich zásahu .....

c) úroveň jejich zásahu .....

d) informování o aktuálním stavu .....

e) ochota pomoci i nad rámec základní pomoci .....

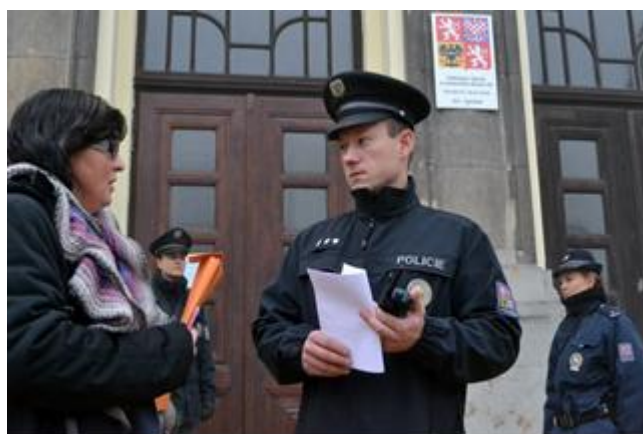
28. Jsou podle Vás hasiči za svou práci i během povodní dostatečně ohodnoceni?

Ano   Spíše ano   Nevím   Spíše ne   Ne

29. Je nějaká oblast, kde vidíte možnost zlepšení práce hasičů během povodní? Uved'te:

.....
.....
.....
.....

Příloha B – Fotodokumentace ze součinnostního cvičení složek IZS při simulaci vyhledávání NVS v základní škole spojené s evakuací a záchranou žáků

Zdroj: autor HZS KV Martin Kasal

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Veronika Němečková

Obor: Bezpečnostní studia

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Hlavní úkoly HZS při živelních pohromách

Rok: 2013/2014

Počet stran textu bez příloh: 51

Celkový počet stran příloh: 6

Počet titulů českých použitých zdrojů: 8

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 10

Počet ostatních zdrojů: 7

Vedoucí práce: Doc. JUDr. Brázda Jan, Ph.D.